

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῇ 24 Ἰανουαρίου 1879, ἡμέρα Κυριακῇ, ὥρα 10 π.μ. συνελθόντων εἰκοσιτριῶν ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀθηνῶν Ἑταιρίας εἰς γενικὴν ἐπέτειον συνέλευσιν, προσεφώνησεν αὐτοὺς κατὰ τὰ εἰθισμένα ὁ πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Φίλιππος Ἰωάννου, μεθ' ὃ παρελθὼν ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω ἔκθεσιν τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς.

Κύριοι,

Περὶ τῶν ἐταίρων πρῶτον, τῶν παρεχόντων τὰ χρηματικὰ μέσα, δι' ὧν τελοῦνται τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρίας, λέγομεν. Κατὰ τὸ ἥδη παρελθὸν ἔτος ἐνεγράφησαν εἰς τὸ μητρώον τῆς Ἑταιρίας πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι νέοι ἐταῖροι τακτικοὶ ἑννέα. Καθ' ὃ δὲ ἔχει δικαίωμα τὸ Συμβούλιον δυνάμει τοῦ τῆς Ἑταιρίας ὀργανισμοῦ, ὠνόμασε πρὸ μηνῶν τινῶν, ἑρμηνεῦον τὰ πάντων τῶν ἐταίρων αἰσθήματα, καὶ ἕνα ἐπιτίμιον πρόεδρον τῆς Ἑταιρίας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, τὸν νῦν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας ὑπουργὸν W. H. Waddington, ἄνδρα δοκιμώτατον ἐν ἀρχαιολόγοις καὶ ἐξόχως φιλέλληνα, ὅστις καὶ λαβὼν τὸ σταλὲν αὐτῷ δίπλωμα ἔγραψεν ἡμῖν φιλόφρονα ἀπάντησιν.

Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ μητρώῳ ἐγγεγραμμένων ἐταίρων ἀπέθαναν τὸ παρελθὸν ἔτος, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, πέντε. Ὡς ἕνα τούτων ἐπενηθήσαμεν πρὸ μικροῦ τὸν

Γεώργιον Καραμάνον, ὅστις κυρίως τῆς Θέμιδος ὧν ὁπαδὸς εἶχε σέβας καὶ πρὸς τὰ τῶν προγόνων μνημεῖα, δι' ὃ καὶ ἤδη ἀπὸ τεσσαρακονταετίας συγκατηριθμεῖτο εἰς τοὺς ἐταίρους τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, γενόμενος καὶ ἐκ τῶν πρώτων αὐτῆς ἰδρυτῶν, πολλὰ δὲ ἔτη καὶ ὡς σύμβουλος αὐτῆς καὶ ταμίας μετὰ πάσης προθυμίας καὶ τιμιότητος ὑπηρετήσε καὶ μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπεχώρησε τοῦ συμβουλίου ἕνεκα τῆς προβεβηκυίας ἡλικίας του, κατέλειπε δὲ ἀποθανὼν μνήμην χρησίμου ἀνδρὸς εἰς τε τὸ ἔθνος καὶ τὴν πόλιν ταύτην κοινῶς καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑταιρίαν ἰδίως.

Αἱ σ υ ν δ ρ ο μ αὶ τῶν τακτικῶν ἐταίρων ἦσαν μέτραι τὸ ἔτος τοῦτο διὰ τὰς καιρικὰς περιστάσεις, αἵτινες παρωχέτευον τὸ ἀργύριον ἀναγκαίως εἰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας τοῦ ἔθνους χρείας.

Συνδρομὴν κατέβαλον ἐν ὧν ἐταῖροι 110, καὶ δὴ 87 μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων, 11 δὲ ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου, 12 δὲ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἑξωτερικῷ. Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους δὲν περιέχονται τὰ συνδραμόντα σωματεῖα ἥτοι κοινὰ, περὶ ὧν ἐφεξῆς.

Ἐν τούτοις τὰ ἔσοδα τοῦ ἔτους ἀνέβησαν εἰς ἰκανὸν ποσόν, τὸ μὲν ἕνεκα προσφορῶν τινῶν γενομένων ἐκτάκτως καὶ τῆς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπετείου χορηγίας, τὸ δὲ ἕνεκα τῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Ἑταιρίας προσιόντων τόκων καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου εἰσπράξεων, ὡς θέλετε ἀκούσει μετ' ὀλίγον παρὰ τοῦ ταμίου. Τὰ ὀνόματα τῶν συνδραμόντων καὶ τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς ἐκάστου θέλουν κατὰ τὸ σύνθηδες δημοσιευθῇ ὡς τέλει τῆς Ἐκθέσεως ταύτης. Ἐνταῦθα δ' ἐξαιρετικῶς ἀναφέρομεν, τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Πιερρουπόλει Ἰω. Κοντογιαννάκη, ὅστις δίδει πρὸ ἐτῶν τακτικὴν συνδρομὴν δρ. 560. Ἐκτάκτως δὲ συνδρομὰς προσήνεγκαν οἱ ἐξῆς· ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Α. Ἐφαιστιδῆς δρ. 1000 (νῦν τὸ δεύτερον), ὁ ἐν Ὁξωνίῳ τῆς Ἀγγλίας Archi-

bald H. Sayce δρ. 150, ὁ ἐν Πειραιεῖ Γ. Τζαννέτος δρ. 128.

Ἔτι μνημονευτέα εἶναι καὶ κοινὰ τινα ἤτοι σωματεῖα· τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον, ὅπερ, ὡς συνήθως, προσήνεγκε δρ. 1000 καὶ δῆμοί τινες καὶ ἱερὰ μοναί. Ἐνῶ πέρυσιν ἐκ τῶν μονῶν οὐδεμίαν εἴχομεν ν' ἀναφέρωμεν ὡς συνδρομητρίαν, ἐκ δὲ τῶν δῆμων μόνους τρεῖς, τὸν τῶν Πειραιέων καὶ τὸν τῶν Ἑρμοπολιτῶν, τοὺς ἀπὸ ἐτῶν σταθερῶς ἐκτελοῦντας τὸ καθῆκον τοῦτο, ἔτι δὲ καὶ τὸν τῶν Μυρτουντίων, ἐφέτος τῇ ἐπιμελείᾳ νομαρχῶν τινῶν καὶ ἐπάρχων καὶ ἀρχιερέων, ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργείου, ἡδυνήθημεν νὰ λάβωμεν συνδρομὰς παρὰ 22 δῆμων καὶ παρὰ 14 μονῶν.

Ἄν κατορθώσῃ τὸ μεθ' ἡμᾶς Συμβούλιον καὶ τούτους τοὺς συνδρομητὰς ὡς ἐμόνους νὰ διατηρήσῃ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀδιαφοροῦντας νὰ προσελκύσῃ, θὰ ἔχῃ ἡ Ἑταιρία διαρκὲς καλὸν εἰσόδημα, διότι ἂν ἕκαστον τῶν σωματείων τούτων κατέβαλλεν ἐτησίως συνδρομὴν τινα ἀνάλογον τῆς εὐπορίας του, θὰ συνήγετο ὅχι εὐκαταφρόνητον ποσόν. Ἀλλ' ἂν καὶ κατὰ πόσον θὰ κατορθωθῇ τοῦτο, ἐπιτρέπεται ν' ἀμφιβάλλωμεν, ἀφοῦ βλέπομεν, ὅτι δῆμοι μὲν 20, μοναί δὲ 19, περὶ ὧν ἐλάβομεν πρὸ ἐξ ἡδὴ μηνῶν ἐγγράφους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἄλλων διοικητικῶν ἀρχῶν ἀγγελίας, ὅτι ἐνέγραψαν εἰς τοὺς προϋπολογισμούς των ποσὰ συνδρομῶν, ἀναβαίνοντα ἐν ὅλῳ εἰς δρ. 2021, ἀκόμη δὲν μας τὰ ἐπεμψαν, εἰς δὲ δῆμος, ὅχι τῶν μικρῶν ἢ μεσαίων ἀλλὰ τῶν μεγάλων, καὶ ἔφασιν ἔκαμαν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργεῖον κατὰ τοῦ νομάρχου, ὡς ἐπιβαλόντος δῆθεν αὐτῷ βάρος δυσβάστακτον καὶ ἐπέτυχε τὴν ἐξάλειψιν, ὅχι ἐλάττωσιν, τοῦ σημειωθέντος ποσοῦ. Ὡσαύτως τρεῖς μοναί τῶν μειζόνων ἔκαμαν ἔφασιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἥς τὸ ἀποτέλεσμα ἄγνωστον ἔστι. Λυπεῖται πολὺ τὸ Συμβούλιον τοιαύτας ἀναφέρων γλισχρότητας πρὸς Ἑταιρίαν, ἥτις ἀπὸ ἐτῶν ἡδὴ τόσῃν πρόνοιαν ποιεῖται καὶ περὶ

τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχαιοτήτων, διὰ τῆς καθόλου δὲ ἐνεργείας τῆς ὠφελεῖ καὶ τιμᾷ ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα.

Ἔργα τῆς Ἑταιρίας ἀρχαιολογικὰ ἔχομεν νὰ καταλέξωμεν τοῦ ἔτους τούτου πρῶτον ἁ ν α σ κ α φ ᾶ ς.

Ἐν Ἀθήναις ἐσυνεχίσθη ἡ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους πρὸς νότον τῆς ἀκροπόλεως ἀνασκαφὴ ἐπὶ μῆνας πέντε, μέχρι τῆς 17 Ἰουνίου 1878, ὅτε διεκόπη πρὸς καιρόν, ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιον δέον ἔκρινεν εἰς ἄλλα ἔργα νὰ τρέψῃ τὴν προσοχὴν του, ἐπανελήφθη δὲ πάλιν τῇ 4 Δεκεμβρίου.

Ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη ἐξετάθη ἐπὶ μεγάλῃν γῆς ἔκτασιν ἀπὸ τοῦ ὠδείου τοῦ Ἡρώδου μέχρι τοῦ νοτιοανατολικοῦ ἄκρου τῆς πέτρας τῆς ἀκροπόλεως, γινομένων τῶν ἔργων πρὸ τῆς ἀναδειχθείσης πέρυσιν ἑκατονεξήκονταμέτρου στοᾶς (ἥτις δὲν ἔλαβεν ἀκόμη ὀριστικὸν ὄνομα, ἀφοῦ σχεδὸν ἀπώλεσε τὸ πρότερον τὸ Εὐμένειον)· καὶ ἐν ταῖς παρόδοις καὶ τῇ σκηνῇ τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου, ὡς καὶ νοτιοανατολικῶς αὐτοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τὰ δυτικώτερα μέρη τῆς ἐκτάσεως ταύτης τὰ ἔργα ἦσαν μᾶλλον ἀνακαθάρσεις καὶ διαλύσεις ἀχρήστων μεταγενεστέρων κτισμάτων, πρὸς ἀνάδειξιν καλλίονα τῆς στοᾶς καὶ τοῦ θεάτρου, κατὰ δὲ τὰ ἀνατολικά μέρη καὶ χωμάτων στρώματα μεγάλα ἐδέησε νὰ ἀποκομισθῶσιν.

Βραχέως δὲ καὶ μᾶλλον ὑπομνηστικῶς θὰ εἴπωμεν τὰ περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, ἐπειδὴ εἰδήσεις περὶ αὐτῆς ἐδημοσιεύθησαν ἤδη πολλαὶ ἐν τοῖς ἐνταῦθα ἐκδιδομένοις περιοδικοῖς τὸ παρελθὸν θέρος (*). Ἀρχόμεθα δὲ τοῦ λόγου ἀπὸ δυσμῶν.

Πρὸς νότον τῆς σκηνῆς τοῦ ὠδείου τοῦ Ἡρώδου ἐγένοντό τινες σκαφαί, αἵτινες ἐδείξαν περιέργα τινα διαλείμ-

(*) Ἴδε Ἀθηναίου τόμ. ζ' σελ. 74—77.

Ἔτι καὶ Mittheilung. d. deutsch. archaeol. Institut. III Jahrg. 2 Heft.

Καὶ ἐν τῇ ἐφημερίδι Ὡρα ἐγράφησάν τινα ἄρθρα ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας, ἴσως δὲ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπερ ἡμᾶς διέλαθεν.

ματα λίθων ἐν τοῖς θεμελίοις τοῦ παχέος πωρίνου τοίχου τῆς σκηνῆς, περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν ὁποίων δίκαιοι εἶναι ν' ἀποφανθῶσι οἱ ἀρχιτεκτονικοί.

Τὰ δύομορφα ἐκεῖνα μεταγενέστερα γεμίσματα πολλῶν ἀψίδων τῆς ἑκατονεξηκονταμέτρου στοᾶς ἐξηρέθησαν, καὶ νῦν ἡ γραμμὴ αὐτῶν παρέχει εἰς τὸν θεατὴν εὐαρεστοτέραν ὄψιν ἢ πρότερον, προσεγένετο δὲ καὶ κέρδος γλυπτῶν τινῶν ἢ ἐνεπιγράφων λίθων, οἱ ὅποιοι εὐρέθησαν ὄντες ἐντετοιχισμένοι.

Καθαρῆθῃ μία τῶν τριῶν δυτικωτάτων ἀντηρίδων τῆς στοᾶς ἡ μεσαία, ὡς τὸ ἤξιζε, εὖσα μεταγενέστερον κτίσμα. Ἐλπίζομεν, ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι δύο αἱ ἐπιπροσθούσαι ἔτι τῷ μαρμαρίνῳ τοίχῳ θέλουσι καθαιρεθῇ ἐν χρόνῳ εὐθέτῳ, ὅταν δηλ. πλείονες πεισθῶσι περὶ τοῦ ἀναγκαίου τῆς καθαιρέσεως τῶν χυδαίων τούτων προσκτισμάτων τὰ ὅποια ὡς διὰ νὰ ἀπατῶσι τὸν κόσμον ἔχουν ἐπάνω των περιθέον μαρμαρίνον γεῖσον εἰλημμένον ἐξ ἄλλης παλαιότερας οἰκοδομῆς καὶ ἀνάστροφα τεθειμένον. Ἀλλ' οὕτω τὸ Συμβούλιον ἀνέκαθεν ἔβαινεν εἰς τὰ τοιαῦτα μετὰ περισκέψεως. Πέρυσι δηλ. εἶχον καθαιρεθῇ μόνον αἱ τέσσαρες ὀγκωδέστεραι καὶ ἀτχημότεραι ἀντηρίδες αἱ πρὸς ἀνατολὰς, αἱ ὅποῖαι ἀνέδωκαν ἐκ τῶν κόλπων των καὶ οὐκ ὀλίγους γλυπτοὺς καὶ ἐνεπιγράφους λίθους.

Ἡ μαρμαρίνη κρητὶς τῆς στοᾶς διεκόπτετο ἀηδῶς ὑπὸ τὴν ια'. ἐκ δυσμῶν ἀψὶδα διὰ τινος γεμίματος ἐκ μεγάλων πωρίνων λίθων ἠγωμένων μὲ κεράμους καὶ τίτανον, ἐνῶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτοῦ ἐφαίνοντο βραχεῖαι παραστάδες μαρμαρίναι δεικνύουσαι, ὅτι ὑπολανθάνει τι ἐκεῖ. Ἐξηρέθησαν λοιπὸν οἱ πῶρινοι λίθοι καὶ ἀνεφάνη ἐσωτέρῳ μαρμαρίνῳ πλάξ, ὁμοία ταῖς ἄλλαις τῆς κρηπίδος, ἔχουσα δὲ αὐλακὰς τινὰς καὶ τρύπας πρὸς ἀπόρροιαν τῶν ὑδάτων τῶν κατερχομένων ἐκ τοῦ ἄνωθεν καὶ ὀπίσω τῆς στοᾶς ὑψηλοῦ χώρου, ἔνθα

ὑπάρχει μεγαλόλιθον κτιστὸν τετράγωνον φρέαρ ὅπερ διὰ σύριγγος συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ τῆς στοᾶς τοίχου. Εἶχον δὲ εὐρεθῇ παρ' ἡμῶν βεβυσμέναι ἀμμοκονία αἱ αὐλακες καὶ αἱ τρυπαι τῆς μαρμαρίνης πλακὸς, ἀλλὰ τώρα διανοιχθεῖσαι ποιοῦσι τὸ ἔργον των καθὼς πρὸ αἰώνων, ἐνῷ πέρυσιν ἔτι τὸ ὕδωρ ἔρρεεν ἐξ ἄλλου τινὸς τετραγώνου ἀνοίγματος, πεποιημένου ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μεταγενεστέρῳ τοίχῳ.

Σπουδαιότερον δέ τι ἀναφέρομεν τὸ ἐξῆς. Ἀνεγνωρίσθησαν τὰ θεμέλια σ τ ο ᾶ ς, προσερειδομένης τῷ νοτιωτάτῳ τοίχῳ τῆς σκηνῆς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, ἀφοῦ ἐγένετο τοῦ ἐκεῖ ἐδάφους ἀνακάθαρσις ἐπιμελῆς καὶ τελεία. Ἡ στοὰ αὕτη, ἣτις ἦτο ἀναπεπταμένη πρὸς νότον, παρέσχεν ἥδη εἰς τινὰς ἀφορμὴν λόγων καὶ θέλει ἔτι παράσχει, ὡς ἐλπίζομεν.

Σπουδαῖον καὶ τόδε, ὅτι, ἀφοῦ οἱ ἀνατολικῶς τοῦ θεάτρου μεγάλοι σωροὶ χωμάτων ἀπεκρμίσθησαν, ἐφάνησαν οἱ ἔξω τοῖχοι τῆς ὑποδομῆς τοῦ κοίλου αὐτοῦ ὅποιοι ἦσαν τὸ πάλαι, ὅλως δηλ. ἄλλοιοι τῶν κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν, διότι ἀντὶ τῆς κανονικῆς ἐκεῖ κυκλοτεροῦς γραμμῆς ἔχομεν ἐδῶ ἀνώμαλόν τινα ζητοειδῆ γραμμὴν, μετὰ τινος σημαντικῆς προεκβολῆς πρὸς ἀνατολὰς. Καὶ ἄλλας δ' ἔχει ἀνωμαλίας τὸ μέρος τοῦτο τὸ ἀνατολικὸν κάτω κατὰ τὴν πρὸς βορρᾶν καμπὴν τῆς ἔξω γωνίας τῆς παρόδου, ἧς νομίζομεν ὅτι ἔλλειψις χώρου ὑπηγόρευσε εἰς τὸν παλαιὸν ἀρχιτέκτονα καὶ περὶ ὧν δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα πλειότερον νὰ ἐκταθῶμεν. Θέλει τὰς δεῖξει τὸ συνεκδοθησόμενον τῇ ἐκθέσει ταύτῃ διάγραμμα.

Ἐν τῇ δυτικῇ δὲ παρόδῳ τοῦ θεάτρου διελύσαμεν, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀνατολικῇ, συστάδας τινὰς ὀγκώδεις μαρμαρίνας, προσερειδομένας τῷ ἀρχαίῳ πωρίνῳ τοίχῳ, διότι πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἦσαν αὗται μεταγενέστερα προσκτίσματα καὶ ἴσως διὰ ὀχυρωματικῶς λόγους. Ἀντημεί-

φθήμεν δὲ ὄχι μετρίως ἐκ τῶν ἐξαχθέντων αὐτόθεν ἐνεπιγράφων βάθρων, ὧν αἱ ἐπιγεγραμμέναι ἐπιφάνειαι ἦσαν ἐπιμελέστατα ἀποκεχυρμέναι, τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἐν παλαιοῖς σχετικῶς χρόνοις τὰ ἔργα ταῦτα ἐγένοντο, ὅτε ἐφρόντιζον ἔτι οἱ ἄνθρωποι καὶ περὶ τῆς ἐξωτερικῆς εὐπρεπείας, διότι καὶ ἄλλως μετὰ φιλοκαλίας τινὸς ἦσαν ἡρμοσμένοι αἱ συστάδες, δι' ὃ καὶ ἐφείσθη αὐτῶν ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία δεκαπέντε ὅλα ἔτη ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν ἀποκαλύψεως, ἕως οὗ ἤλθε τὸ πλήρωμα τοῦ μοιραίου αὐτῶν χρόνου, ὅμως δὲ ὄχι ἀπασῶν ἔτι, διότι ἀφήσαμεν πρὸς τὸ παρὸν δύο ἐξ αὐτῶν δι' ἄλλην εὐκαιρίαν. Ἐκ τῆς καθαιρέσεως ταύτης τῶν συστάδων πρὸς ταῖς ἐπιγραφαῖς προέκυψε ἡ μέλλειν ἀπροκύψῃ καὶ ἄλλο κέρδος, ἡ ἀκριβεστέρα γνῶσις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς διαθέσεως τοῦ μέρους τούτου τοῦ θεάτρου, ἣτις μέχρι τοῦδε ἦτο πολὺ αἰνιγματώδης (*).

Καθιέρηθη δὲ καὶ εἰς τῶν χειρίστων μεταγενεστέρων παραλλήλων τοίχων τῆς σκηνῆς, ὁ πρῶτος ὀπίσω τοῦ προσκηνίου (**) οὐδενὸς ὦν ἄξιος. Γενομένων δὲ καὶ ἄλλων τινῶν ἀνακαθάρσεων ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς σκηνῆς, παρετηρήθη καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ τελευταῖος παράλληλος τοῖχος πρὸς νότον, ἐκεῖνος ἐφ' οὗ εἵπομεν ὅτι προσερείδετο ἔξωθεν ἡ στοά, ἔχει ἔσωθεν ἐξ σηκίδια (niches) ἀρχῆθεν πεποιημένα ἐν ἀποστάσεσι συμμετρικῇ, κολοβά δὲ τανῦν ἄνωθεν, πρὸς ποίαν χρῆσιν, ἄδηλον ἡμῖν. Εἶναι δὲ καὶ ἐπεσκευασμένος ὁ τοῖχος οὗτος ἐνιαχοῦ. Τὸ δὲ ἐν μέσῳ αὐτοῦ πλατὺ ἄνοιγμα φαίνεται πως ἀρχαῖον.

(*) Λεπτομέρειαί τινες περὶ τῶν παρόδων καὶ τῶν ἐν αὐταῖς μαρμαρίνων συστάδων, ἐνταῦθα παραλείπομεναι, ἐδημοσιεύθησαν ἐν Ἀθηναίου τόμ. 5'. σελ. 377.

(**) Εἶναι οὗτος ὁ ἐν τῷ ἰχνογραφήματι τοῦ θεάτρου, τῷ ἐκδοθέντι ἐν Ἑρμ. Ἀρχαιολογ. περ. πίν. Μ, ἔχων ἐπάνω του τὰ στοιχεῖα Χ, Ψ, Φ.

Τὸν δὲ ἀνατολικῶς τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου χῶρον τὸν ἱκανῶς ὑφούμενον κατὰ φύσιν καὶ πλησιάζοντα τῇ πέτρᾳ τῆς Ἀκροπόλεως ἔνθα αὕτη κάμπτει ὡς ἀκρωτήριον, ἀνεσκάψαμεν εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν καὶ πέραν τῆς προμνησθείσης ἐκείνης τοίχου προεκβολῆς, χωρήσαντες ἔτι καὶ πρὸς τὰ κάτω, διότι ἤλπίζομεν νὰ εὐρωμέν τι τοῦ ἐκεῖ που ὑποτιθεμένου Ὠδείου, ἀλλ' οὐδὲν εὐρομεν δυστυχῶς εἰμὴ τειχία ἄσημα, πιθανῶς λείψανα εὐτελῶν ποτε οἰκήσεων, καὶ λάκκους καὶ φρέατα καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀλλὰ δὲν ἀποβάλλομεν τὴν ἐλπίδα σπουδαίων ἀνακαλύψεων καὶ κατὰ ταῦτα τὰ μέρη, ὅταν ποτὲ, ὡς εὐχόμεθα, εὐκολυνθῇ ἡ Ἑταιρία νὰ ἐξακολουθήσῃ περαιτέρω πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς τὴν ἀνασκαφὴν.

Ἀνεσκάψαμεν ἔτι δύο τρία μέρη τοῦ πρὸς νότον τῆς σκηνῆς κατωτέρου καὶ σχεδὸν ἐπιπέδου χώρου. Καὶ πρῶτον ἤθελήσαμεν νὰ ἐξετάσωμεν ἓνα θεμέλιον τοίχον ἐκ πωρίνων λίθων, ἀναφανέντα πρὸ ἐτῶν πλησίον τῆς νῦν λεωφόρου καὶ παραλλήλως αὐτῇ χωροῦντα ἐπὶ μέτρα περίπου 40 ἀπὸ δυσμῶν πρὸς τὸ ἐκκλησιδίου τῆς ἀγ. Παρασκευῆς. Ἡ σκαφὴ ἔδειξεν ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ὕδραγωγεῖα κεράμεια παλαιὰ οὐκ ὀλίγα, αὐτὸν δὲ τὸν τοίχον τεθεμελιωμένον εἰς ἱκανὸν βάθος, διότι σώζονται αὐτοῦ 8 τοῦλάχιστον δόμοι λίθων, στρέφοντα δὲ κατ' ὀρθὴν γωνίαν πλησίον τοῦ ἐκκλησιδίου πρὸς βορρᾶν οὕτως, ὥστε τὸ ἐκκλησιδίον μένει ἔξω. Ἰσως δὲν ἦτό ποτε ἐκτισμένους ὁ τοίχος οὗτος πρὸς ἄλλον σκοπὸν ἢ μόνον διὰ νὰ συνέχῃ τὸν ὑψηλότερον πρὸς βορρᾶν χῶρον, τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ τέρμα, εἰ καὶ δὲν ἐξητάσθη ἀκόμη ἀρκούντως, φαίνεται ὅμως στρέφον κατ' ἀμβλεῖαν πολὺ γωνίαν πρὸς βορρᾶν καὶ εἶναι ἐκεῖ ἐπεσκευασμένον εὐτελῶς. Ἀπωτέρω δὲ πρὸς δύσιν τοῖχοι ἄλλοι εὐτελέστεροι ἐφάνησαν κατὰ μῆκος χωροῦντες μετὰ καὶ ὕδραγωγείων παρομαρτούντων, καὶ τέλος ἐφάνησαν ὄντες εἰς συνέχειάν τινα, ἀλλ' ἴσως ὅχι ὀργανικὴν, πρὸς ἓν κ τ ῖ σ μ α

πάνυ περίεργον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ χεῖλους τῆς λεωφόρου ἦτο τέως κεκρυμμένον. Εἶναι τοῦτο ἐκ λίθων καὶ κεράμων ὀπτῶν τεχνηέντως ὠκοδομημένον, σχήματος καθόλου μὲν εἰπεῖν στρογγύλου, ἔχον δ' ἐν τῷ κέντρῳ ἐξάγωνον μιχρὰν δεξαμενὴν, πέριξ δ' ἐν ἀποστάσει τοίχον χωρισμένον εἰς ἕξ ὡς ὑποθέτομεν ἀντιστοιχοὺς ταῖς πλευραῖς τῆς δεξαμενῆς εἰσοχὰς κογχαιρεῖς, ὧν ἐκάστη πάλιν ἔχει ἀνὰ τρεῖς κόγχας ἥτοι νύμφας (niches), οὐχὶ κατὰ κοινὸν τρόπον κατεσκευασμένας καὶ μεγέθους τόσου ὅσον νὰ χωρῇ ἐν αὐταῖς ἀνδρόμηκες ἄγαλμα. Στέγη ἢ θόλος τοῦ κτίσματος δὲν διεσώθη καὶ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὰ πλησίον ὑδραγωγεῖα οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἐφάνη σαφῆς, εἰ καὶ τοῦτο μάλιστα προσεδοκᾶτο, διότι φαίνεται ὅτι ἦτο τὸ κτίσμα βαλανεῖον ἢ Νυμφαῖον τῶν Ῥωμαϊκῶν ἢ Βυζαντινῶν χρόνων. "Ἵνα δὲ βεβαιωθῶμεν περὶ τοῦ στρογγύλου σχήματός του, ἦτο χρεῖα νὰ σκάψωμεν καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λεωφόρου, καὶ ἐζητήσαμεν ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆς ἀρχῆς νὰ παρεκτραπῇ ἐπὶ μικρὸν ἢ γραμμὴ τῆς λεωφόρου, ἀλλὰ δὲν ἐλάβομεν ἀπάντησιν. Σκαφὴ δέ τις, ἣν ἐπὶ τοῦ καταντικρὺ χεῖλους τῆς λεωφόρου καὶ ἐπὶ ἰδιωτικοῦ ἀγροῦ ἐποιήσαμεν, ἔδειξε μὲν τοίχους τινὰς δυναμένους πως νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συνέχεια τοῦ κτίσματος τούτου, ἀλλ' ὅχι μετὰ βεβαιότητος. "Οὐεν καὶ ὡς μὴ ἔχοντες ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ, ἐπληρώσαμεν πάλιν τὸν ἀνοιχθέντα βόθρον καὶ κατεκαλύψαμεν τοὺς φανέντας τοίχους, περιμένοντες ἄλλον καιρὸν εὐνοϊκώτερον. "Οσα δὲ ἐν τῷ πολυκόγχῳ μέρει τοῦ κτίσματος εὗρομεν κινητὰ ἀρχαῖα, βάθρα τινὰ ἐνεπίγραφα κτ.τ., ἦσαν τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ οὐδεμίαν πληροφορίαν περὶ αὐτοῦ τοῦ κτίσματος ἔδωκαν.

"Ἄπας δὲ ὁ ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἄκρας τοῦ Ὠδείου μέχρι τοῦ ἐκκλησιδίου τῆς ἀγ. Παρασκευῆς ἀνασκαφεῖς χώρος περιεφράχθη προσωρινῶς διὰ αἵμασιᾶς ἐκ λίθων μεγάλων αὐτῆς τῆς ἀνασκαφῆς, μέχρις οὔ, συντελουμένων πασῶν τῶν

ἐν αὐτῷ ἔτι ἀναγκαίων ἀνακαθάρσεων, οὐνεθ' ἢ ἀποφασίση τι τὸ μεθ' ἡμᾶς Συμβούλιον περὶ εὐπρεπεστέρας καὶ ἀσφαλεστέρας περιφράξεως, ἂν ὅμως ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου καὶ ἡ ἄλλη ἔχειν μεγάλη δυσκολία, ἥτις παντοῦ, ὡς μὴ ὥφελε, τὴν Ἑταιρίαν, ὅπου σκάψη, παρακολουθεῖ ὡς ἡ σκιά τὸ σῶμα, ἡ δυσκολία λέγομεν ἢ ἐκ τῆς γειτνιασσεως οἰκιῶν καὶ γηπέδων ἰδιωτικῶν, εἰσχωρούντων ὡς σφῆνες εἰς τοὺς τόπους τῶν ἀνασκαφῶν ἢ καὶ δημοσίων ὁδῶν καὶ πλατειῶν, ἐφ' ὧν δὲν ἔχει ἡ Ἑταιρία ἐξουσίαν καὶ ὧν τὴν ἀπόκτησιν ἢ μεταρρύθμισιν σπανιώτατα κατορθώνει, διὰ τοῦτο δὲ ἀναγκαζομένη ἢ ἀφίνη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπεριφράκτους καὶ ἀπεριποίητους τοὺς ἀνεσκαμμένους τόπους κατακρίνεται ὡς ἀμελοῦσα νὰ ποιῇ τὸ δέον, καὶ σιγᾷ μὲν τὸ πλεῖστον, ὡς οὐκ ἔχουσα ἐν τῷ στόματι ἐλεγμούς, μελετᾷ δὲ καὶ ἀπεκδέχεται τὴν παῦσιν τοῦ κακοῦ ἀπὸ τινος γενναίου νομοθετήματος, τροποποιούντος οὐσιωδῶς τὴν διαχάραξιν ὁδῶν τινων καὶ πλατειῶν καὶ κανονίζοντος τὴν λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης ἐκχώρησιν γηπέδων μετὰ μετρίαν ἀποζημίωσιν τῶν ἰδιωτῶν, χάριν τῆς ἀρχαιολογίας.

Εἰς πάντα τὰ εἰρημμένα μέρη τῆς ἀνασκαφῆς, ἐκτὸς τῶν φανέντων κτισμάτων, εὐρέθη πλῆθος ἀρχαίων κινητῶν διαφόρου ὕλης καὶ τέχνης, τὰ ὅποια ἄνευ ἐξαίρεσεως ἦσαν ἀτάκτως παρακεχωσμένα ἢ ἐντετειχισμένα ἐκεῖ ὅπου εὐρέθησαν, οὐδὲν δὲ κατὰ χώραν κείμενον, ὅπου τὸ πρῶτον ἰδρύθη. Καὶ τινὰ μὲν αὐτῶν βεβαίως εἶχον ῥιφθῇ ἄνωθεν ἐκ τῆς Ἀχροπόλεως, ἄλλα δὲ ἐκ τῶν κάτω πλησίον τε καὶ μακρὰν κειμένων ποτὲ κτισμάτων, ἔτι καὶ τῶν πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ ταφείων, εἶχον μετακομισθῇ ἐν παλαιοῖς ἤδη χρόνοις εἰς τούτους τοὺς τόπους, ἀπλῶς ὡς ὕλικόν εἰς οἰκοδομὰς ἀθλίας καὶ εἰς ἐπισκευὰς χρησιμεύσαντα, τοῦθ' ὅπερ ἐκ τῆς ποιότητός των ἀσφαλῶς συμπεραίνεται. Καὶ οὕτως ὅμως ἔχουσι τὴν ἰδίαν ἕκαστον αὐτῶν ἀξίαν καὶ συντελοῦσι πρὸς γινῶσιν

πληρεστέραν τοῦ ἀρχαίου βίου τῶν προπατόρων ἡμῶν καὶ τῆς φιλολογίας αὐτῶν καὶ τέχνης. Ἐκθεσις δὲ περὶ αὐτῶν λεπτομερῆς καὶ ἐκτίμησις εἰδικὴ ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον νὰ περιληφθῇ ἐν λογοδοσίᾳ, οἷα ἡ παροῦσα, δίδομεν ὅπως πέ-
ρυσι καὶ προπέρυσι, ἀπαρίθμησιν τῶν εὑρεθέντων τούτων
κινήτων κατὰ εἶδη, ἐξηγμένην ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τῶν
ἀνασκαφῶν.

Εὑρέθησαν λοιπὸν ἀπὸ τῆς 16 Ἰανουαρίου 1878 μέχρι
τῆς 17 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς 5 Σε-
πτεμβρίου μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς καὶ ἔτους τὰδε.

Λίθινα.

Α'. Γλυπτὰ

περιφερῇ (ἐν οἷς καὶ ἐν Αἰγυπτιακὸν εἰδῶλιον κατα- κεκαλυμμένον μὲ ἱερογλυφικὰ καὶ ἄλλα μορφώ- ματα)	107	
ἀνάγλυφα διάφορα	14	
» ἀναθηματικὰ τῷ Ἀσκληπιῷ	2	
ἀρχιτεκτονικὰ μέλη	51	
σκεύη διάφορα	14	188

Β'. Ἐπιγραφαί

ψηφίσματα	14	
ταμιακαὶ ἀναγραφαί	2	
ἀγωνιστικαὶ ἢ χορηγικαὶ	4	
κτισμάτων ἐπιγραφαὶ ἢ ὅροι	2	
ἀναθηματικαὶ (ἐν αἷς δύο τῷ Διονύσῳ)	9	
τιμητικαὶ	10	
ἐπιτύμβιοι (ἐν αἷς δύο Χριστιανικαὶ)	17	
ἀδιάγνωστα εἰσέτι ἐπιγραφῶν τεμάχια	23	81

Γ'. Νομίσματα

ἀργυροῦν Τουρκικὸν	1	
χάλκᾳ (τὰ πλείστα Ῥωμαϊκὰ καὶ Βυζαντινὰ)	47	48

Δ'. Διάφορα ἄλλα πράγματα

χρυσά	2	
χαλκὰ	6	
ὕαλινον	1	
ὀστείμενον	1	
πήλινα· λύχνοι	7	
ἀγγεῖα ἢ τεμάχια αὐτῶν	9	
κωνικά καὶ ἀρτοποιηθῆ διάτρητα	4	
κέραιμοι διάφοροι	18	
λαβαὶ ἀμφορέων ἐνεπίγραφοι	6	54
Τὸ ὅλον κομμάτια		371

Ἄν δὲ τὸ ὅλον τοῦτο πρὸς εἶναι κατὰ πολὺ μικρότερον τοῦ πέρυσιν ἢ προπέρυσιν συναχθέντος, ἐνθυμητέον, ὅτι μόλις ἐξ μηνῶν ἐργασίας εἶναι εὐρήματα ταῦτα, οὐχὶ δώδεκα, ἔπειτα ὅτι κατὰ μέγα μέρος οἱ τόποι, ἐν οἷς τὰ εὐρεθέντα ταῦτα εὐρέθησαν, εἶχον ἤδη πρότερον μέχρι τινὸς ἀνασκαφῇ πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν, ἰδίως οἱ περὶ τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου καὶ οἱ πρὸς τὴν λεωφόρον· ὅμως δὲ καὶ οὕτω ἀνέδωκαν οἱ τόποι οὗτοι πάνυ ἀνελπίστως τὰς τελευταίας τοῦ Δεκεμβρίου ἡμέρας, πρὸς τισιν ἄλλοις περιέργοις, μάλιστα γλυπτὰ τινα ἔργα ἀξιόλογα, δύο κεφαλὰς μεγάλας Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων (*) ἱκανῶς διατηρουμένας καὶ ἓνα κορμὸν κολοσσαίου Σειληνοῦ (ἀπὸ τοῦ κάτω χεῖλους καὶ τῆς γενειάδος μέχρι μέσων τῶν μηρῶν), ἐξ ἐκείνων τῶν ποτὲ ἢ τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου κοσμοῦντων ἢ μᾶλλον ἴσως τὴν κατὰ νῶτον τῆς σκηνῆς στοάν, περὶ ἧς εἵπομεν πρὸ μικροῦ. Ἐγένοντο νῦν Σειληνοὶ, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ θεάτρου ἀνασκαφῆς μέχρι τοῦδε εὐρεθέντες, οἱ πάντες ἕξ, καὶ εἶναι δύο μεγεθῶν, πρώτου καὶ δευτέρου, τριῶν δὲ σχημάτων, ὡς ὄντες ἄνευ βλάβης τῆς καθόλου οἰκογενειακῆς ὁμοιότητος, ἐρρυθ-

(*) Περὶ τούτων βραχέα τινα ἐγράφησαν ἐν Ἀθηναίου τόμ. ζ'. σελ. 290.

μισμένοι διαφόρως κατὰ τὰς χρείας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς εἰς ἣν ὑπηρέτουν. Εἷς δὲ μόνον αὐτῶν σώζει τώρα τὴν κεφαλὴν ὀλόκληρον. Πλὴν δὲ τῶν μεγάλων ἐξ κορμῶν ὑπάρχουσι καὶ ἑνδεκα ἄλλα μείζονα ἢ ἐλάσσονα τεμάχια σκελῶν καὶ βραχιόνων, τὰ ὅποια συνηγάγομεν ἐσχάτως πάντα ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ τοῦ θεάτρου.

Ἡ μελέτη τῶν ἀξιοπεριέργων τούτων ἔργων τῆς γλυπτικῆς, ὄντων πάντων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς καὶ τέχνης πάνυ καλῆς, δὲν ἔγινε, καθ' ὅσον ἠξεύρομεν, μέχρι τοῦδε τελεία παρὰ τῶν ἀρμοδίων καὶ εἶναι ἐλπίς, ὅταν ποτὲ γίνῃ δεόντως, νὰ παράσχη οὐσιώδη πορίσματα διὰ τὴν τῆς πόλεως οἰκοδομικὴν ἱστορίαν ὡς καὶ τὴν τῆς τέχνης (*). Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι δὲν συνεπληρώθη ἀκόμη ὁλος ὁ ἀριθμὸς τῶν ποτὲ ὑπαρξάντων ἐδῶ Σειληνῶν. Θὰ ᾔσαν, ὡς ἐκ τεκμηρίων τινῶν εἰκάζομεν, πλείονες ἀρχῆθεν, καὶ ὄντως ἄπορον καθίσταται, πῶς ὁ Παυσανίας ὁ τὸν β'. μετὰ Χρ. αἰῶνα ἰδὼν καὶ περιγράψας ὅπως οὖν τὸ θεάτρον, δὲν ἠξίωσε νὰ μνημονεύσῃ αὐτῶν, ὄντων τοιούτων καὶ τηλικούτων, διότι δυσπαράδεκτον πάνυ τὸ νὰ ὑποθέσῃ τις αὐτοὺς κατασκευασθέντας μετὰ τοὺς χρόνους τοῦ περιγηγητοῦ, καὶ λοιπὸν ῥητέον ἢ ὅτι ἀπεσιώπησεν αὐτοὺς, ὅπως ἀπεσιώπησε δι' οἰονδήποτε λόγον καὶ τὴν Πνύκα καὶ τὸ Λεωκόριον καὶ τὴν Ἀττάλου στοᾶν καὶ τὸ ὠρολόγιον τοῦ Ἀνδρονίκου καὶ τὸ κτίσμα τῆς Ἀθηνᾶς ἀρχηγέτιδος καὶ τὸν ναὸν τῆς θεᾶς Ῥώμης καὶ τινὰ ἄλλα, ἢ ὅτι ἐν τῷ περὶ τοῦ θεάτρου κεφαλαίῳ χάσμα τι θὰ ὑπάρχει τοῦ κειμένου, ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ τῆς συγγραφῆς ταύτης κριτικοὶ τινες παραδέχονται χά-

(*) Ἡ μὲν, ὅσον ἠξεύρω, πραγματεία περὶ ἐνὸς τῶν Σειληνῶν τούτων εἶναι ἡ τοῦ Eug. Piot ἐν Comptes rendus de l'Acad. des inser. 1869, p. 23, ci s. ὅστις λέγει, ὅτι τέσσαρες Σειληνοὺς ἐν τῷ Λουῆρῳ τῶν Παρισίων καὶ ἓνα ἐν Στοκχόλμῃ ἀνεγνώρισεν ὡς ὁμοίους τῷ ἐν Ἀθήναις, ὅθεν καὶ εἰκάζει, ὅτι ἐξ Ἀθηνῶν πάντες κατὰγονται.

σματα. Ἀλλ' ἄς μεταβῶμεν εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν ἄλλων ἔργων τοῦ ἔτους.

Δευτέρα ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν Μυκῆναις κατ' ἐξακο-
 λούθησιν τῆς ἀπὸ πέρουσιν, ἣν ἡ Ἑταιρία εἶχεν ἀναλάβει,
 ἵνα συμπληρώσῃ δεόντως τὸ ἔργον τοῦ δόκτορος Σχλείμανν
 τοῦ πρώτου ἀνακαλύψαντος ἐκεῖ τὰ πασίγνωστα ἤδη κατα-
 στάντα τῶν παναρχαίων χρόνων μνημεῖα. Διήρκεσαν μῆνας
 τινάς εἰς διάφορα μέρη ἐπιστατοῦντος τοῦ ἐφόρου Π. Στα-
 ματάκη ἐργασίαι, ὧν ἡ ἔκθεσις ἐν καιρῷ θέλει δημοσιευθῇ.
 Ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα τόγε νῦν ἀναφέρομεν τὴν γενομένην ἀνα-
 κάθαρσιν τῆς μακρᾶς εἰσόδου ἥτοι τοῦ δρόμου τοῦ θησαυροῦ
 τοῦ Ἀτρέως, δι' ἧς ἀνακαθάρσεως πρῶτον νῦν ἐφάνη τὸ
 ὅλον σχῆμα καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ τέως ἀτελῶς γνω-
 ριζομένου κτίσματος καὶ ἦλθαν εἰς ὄψιν τῶν ἀρχαιολόγων
 καὶ οὐκ ὀλίγα καὶ σημαντικὰ τεμάχια τοῦ ποτὲ πολυτελοῦς
 αὐτοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ κόσμου, τὰ ὅποια, μετὰ καὶ τῶν εἰς
 Λονδῖνον καὶ Μόναχον ἤδη πρώην ἀπαχθέντων, παρέχουσι νῦν
 πληρέστερα τὰ στοιχεῖα τῆς αὐτοῦ ὀργανικῆς μορφῆς εἰς τοὺς
 φιλοτιμουμένους νὰ ἀνερευνῶσι τὰς κατὰ τέχνην ἰδέας τῶν
 ἀρχαίων ἐθνῶν, Περιέφραξε δὲ ἡ Ἑταιρία καὶ διὰ σιδηρῶν
 κιγκλίδων τὴν εἴσοδον τοῦ δρόμου τούτου ὥς καὶ τὴν πύλην
 τῶν λεόντων, ἔργα τὰ ὅποια πρὸ πολλοῦ ἐποθοῦντο καὶ νῦν
 ἐτελέσθησαν. Ὅσα δὲ ἐν ταῖς διαφόροις ἐργασίαις εὑρέθησαν
 κινητὰ ἀρχαῖα, καὶ τινὰ ἐκ τῶν ἤδη πρότερον γενομένων
 γνωστῶν, οἷον αἱ μεγάλαι πώριναι πλάκες τοῦ ἐπὶ τῆς
 ἀκροπόλεως κυκλικοῦ τῶν τάφων ἔρκους, αἱ ἔχουσαι τὰ
 ἀρχαῖα ἀνάγλυφα, ταῦτα πάντα πληρώσαντα 27 κιβώτια
 ἐκομίσθησαν εἰς Ἀθήνας καὶ ἡνοίχθησαν μὲν καὶ ἐξετέθη-
 σαν προχείρως ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἐξετε-
 λέσθη πάντων ἡ ὀριστικὴ ἐν θήκαις τοποθέτησις. Ἐδαπανή-
 θησαν δραχμῶν ἐννέα χιλιάδες καὶ πλεόν.

Τρίτῃ ἀνασκαφῇ ἐγένετο ἐνὸς παναρχαίου τάφου παρὰ

τὸ Ἡρατεῖον, βορειοδυτικῶς τῶν αὐτοῦ ἐρειπίων. Εἶχε γνωσθῇ ἡ ὑπαρξίς του ἤδη ἀπὸ τοῦ 1872, ὡς ἐν τινι τῶν προηγούμενων λογοδοσιῶν εἵπομεν, νῦν δ' ἐξετελέσθη ἡ ἀνασκαφή του ἀπὸ 26 Μαρτίου ἕως 6 Μαΐου 1878 δαπάνη τῆς Ἑταιρίας διὰ τοῦ ἐφόρου Π. Σταματάκη, ὅστις τὴν πρὸς τὴν Ἑταιρίαν σταλεῖσαν μακρὰν περὶ τούτου ἐκθεσιν ἐδημοσίευσεν ἤδη πρὸ δύο μηνῶν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἐκδιδόμενῳ περιοδικῷ τοῦ Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ καθιδρύματος (*), προσθεῖς καὶ κατάλογον πάντων τῶν εὑρεθέντων κτερισμάτων καὶ πίνακα, ἐν ᾧ τὸ σχέδιον τοῦ τάφου καὶ εἰκόνες τινῶν ἐκ τῶν εὑρεθέντων ἀρχαίων. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐξάγεται, ὅτι ὁ τάφος οὗτος γενικῶς εἰπεῖν εἶναι ὅμοιος τῷ θησαυρῷ τοῦ Ἀτρέως, ἀλλὰ μικρότερος καὶ εὐτελέστερος τὴν κατασκευὴν, πάντως ὅμως περιέργος διὰ τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ἀναλογίας ἃς παρέχει πρὸς τοὺς ἐν Μυκῆναις καὶ Σπάρτᾳ τάφους καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς κτερίσματα.

Τετάρτη τις ἀνασκαφή ἐν Ναυπλίῳ ἐπεχειρήθη τὸν παρελθόντα Αὐγούστον καὶ Σεπτέμβριον, ἀλλὰ δὲν ἐπροχώρησεν, ἔνεκα κωλυμάτων, τὰ ὅποια παρενέβαλον ἰδιωται, ὡς συνήθως τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρίας.

Ὑπῆρχον ἐκεῖ ἐπὶ τῆς βορειοανατολικῆς κλιτύος τοῦ Παλαμηδίου σπηλαιά τινα μικρὰ ἐν τῇ πέτρᾳ λελαξευμένα, γνωστὰ εἰς πάντας τοὺς κατοίκους καὶ τοὺς ξένους περιηγητάς, μόνον δὲ διεφώνουν οὗτοι, ἂν εἶναι ταῦτα τὰ ὑπὸ Στράβωνος (8, 6) ὡς ἐκεῖ ὑπάρχοντα ἀναφερόμενα «Κυκλώπεια σπήλαια καὶ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι» ἢ ἂν ἐκεῖνα ζητητέα ἀλλαχοῦ, ἐπειδὴ τὰ ὑπάρχοντα δὲν παρουσιάζουσιν ὑπογείους διόδους ἐπιδεχομένους τὸ ὄνομα λαβυρίνθων. Ἀλλὰ τὸ παρελθὸν θέρους τὸ μὲν ἐκ τύχης τὸ δὲ ἐκ προ-

---

(*) Mittheil. d. deutsch. arch. Instit. III Jahrg. 3tes Heft. σελ. 271—286.

θέσεως εἶχον γίνεи παρὰ διαφόρων σκαφαί τινες εἰς τὰ σπή-
λαια ταῦτα καὶ εἶχον εὔρεθῇ τινα ὁστᾶ ἀνθρώπων καὶ συν-
τρίμματα ἀγγείων. Ὅθεν ὁ ἐκ τῶν τῆς Ἑταιρίας συμβού-
λων Εὐθ. Καστόρχης διατρίβων κατὰ μῆνα Λύγουστον ἐν
Ναυπλίᾳ ἔκρινε καλὸν νὰ ποιήσῃ διὰ σκαφῆς ἐρεύνας εἰς
τινα ἐξ αὐτῶν, ἐξ ὧν ἐφάνη, ὅτι ἐν γένει τὰ φαινόμενα
ταῦτα σπήλαια ὁμοιάζουσι κατὰ τὸ σχέδιον τοὺς ἐν Σπάτα
παναρχαίους τάφους μετὰ δρόμων ἢ εἰσόδων, καὶ ὅτι ἦσαν
σεσυλημένοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἤδη ἐν πάνυ παλαιοῖς χρό-
νοις. Ἀναχωρήσας δὲ μετὰ δύο ἡμέρας ἀνέθηκεν εἰς τὸν
ἐκεῖ Ἴω. Κονδάκην δικηγόρον τὴν περαιτέρω ἔρευναν, ὅστις
καὶ τὴν ἐξετέλεσεν ἐφ' ἡμέρας τινὰς καὶ ἔκθεσιν περὶ τοῦ
ἔργου ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας καὶ τὰ εὔρεθέντα κτερίσματα
καὶ ὁστᾶ νεκρῶν ὡσαύτως· ταῦτα δὲ παρατεθέντα τοῖς ἐκ
Σπάτα ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ εὐρύνουσι τὸν ὀρίζοντα τῶν ἀρ-
χαιολογικῶν γνώσεων διὰ ἀντιπαραβολῆς καὶ ἄλλως. Λε-
πτομέρειαι περὶ τοῦ ἔργου τούτου παρὰ τοῦ Εὐθ. Καστόρ-
χη καὶ ἡ μνησθεῖσα ἔκθεσις τοῦ Κονδάκη ἐδημοσιεύθησαν
ἤδη ἐν τῷ Ἀθηναίῳ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ἐνθα καὶ
σχέδια δύο τάφων καὶ εἰκόνες τινῶν ἐκ τῶν εὔρεθέντων κτε-
ρισμάτων, οἷον εἰδωλίων πηλίνων, ἀγγείων κτλ. Μετὰ ταῦτα
ἡ Ἑταιρία ἠθέλησε νὰ ἐκτείνῃ ἐπὶ πλέον τὰς ἐρεύνας διὰ
τοῦ ἐφόρου Σταματάκη καὶ τότε οἱ ἔχοντες ἐπὶ τῶν τόπων
ἀξιώσεις κυριότητος ἠναντιώθησαν, καὶ τὸ πρᾶγμα μένει
οὕτω ἀκόμῃ. Ὁ δὲ Σταματάκης κατὰ παραγγελίαν τῆς
Ἑταιρίας ἐτράπη εἰς ἄλλο ἔργον.

Εἰς κάθαρσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου τῆς παρὰ τὸ Κε-
φαλάρι Ἀργους ἀρχαίας πυραμίδος καὶ μετὰ ταῦτα
εἰς περισυναγωγὴν τῶν ἀρχαίων τῶν διεσκορπισμένων ἐν
Ἀργεὶ καὶ τοῖς περιχώροις καὶ μετακόμισιν αὐτῶν εἰς τὴν
ἐκεῖ δημοτικὴν συλλογὴν. Ἐγένοντο ταῦτα κατὰ τοὺς τε-
λευταίους δύο μῆνας τοῦ ἔτους, καὶ ἔκθεσις περὶ αὐτῶν θέ-

λει ἐν καιρῷ ὑποβλήθῃ εἰς τὸ Συμβούλιον παρὰ τοῦ ἐπιστατήσαντος, ὅστις ὁμως τοῦτο ἐδήλωσε προχείρως περὶ τῆς πυραμίδος, ὅτι «ἐν αὐτῇ οὐδὲν σημεῖον τάφου εὐρέθη, μόνον ἐν τῷ μέσῳ περίπου αὐτῆς εὐρέθη λίθος μετὰ μεγάλης κοιλότητος, ἐν εἶδει βωμοῦ, ἐξ ἐκείνων οἵτινες εὐρίσκονται εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος» (*).

Ἐπισκευὴν ἀρχαίου κτίσματος ἀναγκαίαν καταστᾶσαν πρὸ πολλοῦ καὶ ἀποφασισθεῖσαν, συντελεσθεῖσαν δὲ τὸ ἔτος τοῦτο ἔχομεν ν' ἀναφέρωμεν τὴν τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως τοῦ ὑπὸ τὴν Πινακοθήκην· συνετέλεσε δὲ αὐτὴν τὸ Συμβούλιον κατὰ σχέδιον τοῦ συναδέλφου ἡμῶν ἀρχιτέκτονος Λυσάνδρου Καφταντζόγλου, ὅστις κατὰ τὸ εἶδος ἐτήρησεν ἀκριβῶς τὴν ἀρχαίαν γραμμὴν καὶ τὴν τεχνοτροπίαν τῆς οἰκοδομίας, μεταχειρισθεὶς καὶ τινὰς τῶν σφοτέρων ἀρχαίων πωρίνων πλίνθων τῆς γωνίας ὅπου τοῦτο ἦτο δυνατόν, πρὸς τεκμηρίωσιν πλείονα τοῦ ὅτι ἐν τῇ ἐπισκευῇ δὲν ἔγινε παρέκκλισις τῆς ἀρχαίας γραμμῆς οὔτε χρῆσις ἀλλοίου ὕλικου (**). Ἐδαπανήθησαν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο δραχμαὶ 6119,75. Ἐτι ἐδαπανήθησαν εἰς ἀλλοίας τινὰς ἐπισκευὰς, γινομένας ἀναγκαίως σχεδὸν καθ' ἕκαστον ἔτος, τὰς τῶν αὐλογύρων τῆς Ἀττάλου στοᾶς καὶ τῶν περιοχῶν τοῦ Κατηφόρη καὶ τῶν Γιγάντων δρ.140,25.

Ἀγοραὶ δὲ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν

(*) Περιγραφή τῆς πυραμίδος ταύτης λεπτομερῆς, καθ' ὅσον ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ τοῦτο ἀνευ ἐρεύνης διὰ τῆς σκαπάνης καὶ ἀνευ ἐξαγωγῆς τῶν ἐν αὐτῇ χωμάτων, ἐδόθη ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ross ἐν τῷ βιβλίῳ *Reisen u. Reiserouten durch Griechenland. I ter Theil. Reisen im Peloponnes*, τῷ ἐκδοθέντι τὸ 1841 ἐν Βερολίνῳ, ἐν σελ. 141—144, ἐνθα καὶ σχέδιον τοῦ κτίσματος καὶ εἰκῶν.

(**) Τὸ ὕλικόν τῶν πωρίνων πλίνθων ἐλήφθη ὅλον ἐκ τῶν τοῦ καθαιρεθέντος μεσαιωνικοῦ τῆς Ἀκροπόλεως πύργου καὶ τῶν ἐν τοῖς ἐρειπίοις τοῦ Ἀσκληπείου καὶ πρὸς τὸ θέατρον σποράδην κειμένων. Πάντες δὲ οὗτοι ἦσαν λίθοι παλαιότερων κτισμάτων.

πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας τοῦ ἐν τῷ Βαρβακείῳ ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὄχι μεγάλοι, ὡς ἄλλοτε. Ἀντὶ δραχμῶν 2627,10 ἡγοράσθησαν ἀρχαῖα πολλὰ μὲν, μικρὰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ὄντα διαφόρου ὕλης καὶ ποιότητος, περὶ τῆς ἀξίας τῶν ὁποίων δὲν εἶναι εὐκαιρὸν νὰ εἴπωμέν τι ἐνταῦθα. Ὀλίγας ὁμως λέξεις λέγομεν περὶ μιᾶς ἀγορᾶς ἀρχαίων τῆς Μήλου γλυπτῶν ἀξίων λόγου γενομένης ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ τῆς Ἑλλάδος Μουσείου, εἰς ἣν ἀγορὰν προθύμως συνετέλεσε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας. Τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ μελῶν αὐτοῦ ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐν ἰδιωτικῷ τινι ἀγρῷ εὐρεθέντων ἀρχαίων καὶ γνωμάτευσιν περὶ τῆς τιμῆς των. Προκατέβαλε δὲ ὕστερον ἡ Ἑταιρία ὑπὲρ τοῦ δημοσίου τὸ συμφωνηθὲν ποσὸν δραχμῶν 27 $\frac{1}{2}$ χιλιάδων, ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ νὰ ἀπολάβῃ αὐτὸ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους τοῦ ἐφεξῆς ἔτους. Ἐν τοῖς ἀγγρασθεῖσιν ἐξέχει ἀγαλμα Ποσειδῶνος, μεγέθους ὑπὲρ τὸ φυσικόν, ὅπερ ὅταν προσεχῶς μετακομισθῇ εἰς Ἀθήνας, θὰ εἶναι, νομίζομεν, ἐν τῶν καλλιόνων τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου. Ὑπάρχει δ' ἐλπίς ἀντὶ τοῦ καταβληθέντος ποσοῦ νὰ εὐρεθῶσιν ἔτι ἐν τῷ συναγορασθέντι μετὰ τῶν γλυπτῶν ἐκείνων ἀγρῷ καὶ ἄλλα ἔργα τέχνης, ὁπόταν ἡ Κυβέρνησις ἢ ἡ Ἑταιρία εὐχολυνθῇ νὰ κάμῃ αὐτοῦ ἀνασκαφὴν.

Ἀνοίγει δὲ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας τὸ ἐν τῷ Βαρβακείῳ διὰ τε τοὺς ἐταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν τῆς πρωτευούσης δις τῆς ἐβδομάδος (*) παρεχομένων καὶ πασῶν τῶν εὐχολιῶν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων συμφώνως πρὸς τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ ἐλευθερίῳ ὀργανισμῷ τῆς Ἑταιρίας. Ἀλλὰ τὸ Μουσεῖον ἡμῶν τοῦτο ὑπερεπληρώθη ἤδη, ὡς τὸ εἴπομεν καὶ πέρυσι, ὃν καὶ ἄλλως στενό-

(*) Δευτέραν καὶ τετάρτην ἀπὸ ὥρας 2—4 μ. μ. τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ θέρος ἀπὸ 3—5.

χωρον καὶ τὰς διαιρέσεις τῶν δωματίων ἔχον ὄχι καταλλήλους καὶ ἐπιτηδείας πρὸς τὴν παρὰ τοῦ ὑπηρετικοῦ εὐκολον ἐπιτήρησιν, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων Ἐθνικὸν Μουσεῖον, εἰς ὃ πολλά τινα τῶν τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων προπέρουσι μετεκομίσασμεν καὶ ἠλπίζομεν ὅτι καὶ πάλιν εἰς αὐτὸ δυνάμεθα νὰ καταφύγωμεν, μένει ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ἀτελὲς ἐξ ἀπορίας χρημάτων. Ὅθεν τὸ ἔτος τοῦτο μόνον λίθινά τινα ἀρχαῖα τῶν ὄχι λεπτοφυῶν ἐξαγαγόντες ἐκ τῶν ὑπογείων τοῦ Βαρβακείου τῶν ἥδη ὑπερπληρωθέντων μετεκομίσασμεν εἰς τὴν ὑπαιθρον αὐλὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου ἐκόντες ἀέκοντες. Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἄπορον, πῶς δὲν εὐρίσκεται τις εὐπορος ἀνὴρ νὰ ζηλώσῃ τὴν δόξαν τοῦ μακαρίτου Δ. Μπεναρδάκη καὶ νὰ συνεχίσῃ καὶ ἀποτελειώσῃ τὸ ἔργον του, καθὼς εὐρέθῃ διάδοχος εἰς τὴν τοιαύτην φιλοτιμίαν τοῦ Τοσίτσα καὶ τοῦ Στουρνάρη ὁ Γ. Ἀβέρωφ. Ἄλλ' ἄς ἐλπίζωμεν, τώρα μάλιστα, ὅτε καὶ αἱ τῆς Ὀλυμπίας ἀνασκαφαὶ ἐπιβάλλουσιν εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ παρασκευάσῃ ὡς τάχιστα ἐνταῦθα χώρον πρὸς ἀξιοπρεπῇ ἀπόθεσιν τῶν ἐκεῖ εὑρεθέντων ἀριστουργημάτων τοῦ Παιωνίου, τοῦ Ἀλκαμένους, τοῦ Πραξιτέλους. Ἀφοῦ δὲ χάριν τούτων πρὸς ταῖς μεγάλαις τῆς Γερμανίας δαπάναις δαπανᾷ καὶ τὸ δημόσιον Ἐλληνικὸν ταμεῖον περὶ τὰς 15 χιλ. δραχμῶν ἐτησίως, δίκαιον φαίνεται ἡμῖν νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπικουρίαν καὶ ἡ τῶν ἰδιωτῶν ἐλευθεριότης.

Τὸ δὲ ἄλλο Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας τὸ ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, τὸ ἰδίως περιλαβὼν τὰ Μυκηναῖα καὶ Σπαταῖα ἐσχάτως δὲ καὶ τὰ ἐκ Ναυπλίας ἀρχαῖα, γίνεται ὅσον οὐπω εὐπρεπέστερον, ἀφοῦ πρὸ μικροῦ παρασκευάσθησάν τινες θῆκαι καὶ ἄλλαι ἐτι παρασκευάζονται πρὸς ὑποδοχὴν τῶν πολλῶν ἄλλων ἀρχαίων τὰ ὅποια αἱ τελευταῖαι ἀνασκαφαὶ ἀνέδειξαν. Ἡ εἰς αὐτὸ εἴσοδος ἐγένετο καὶ τοῦτο τὸ ἔτος

ὅπως πέρυσιν ἐκανονίσθη, τρίς τῆς ἐδομάδος, ἅπαξ μὲν ἐλευθέρα, δις δὲ ἀντι τιμῆς εἰσιτηρίου. Εἰσεπράχθησαν δὲ καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐκ τῶν εἰσιτηρίων δραχμαὶ 1095.

Τὰ δὲ Μουσεία καὶ ἔξοδα, τὰ εἰς συγκολλήσεις, ἰδρύσεις, μετακομίσεις, κατασκευὴν θηκῶν, ἀγορὰν σκευῶν καὶ ἐργαλείων καὶ ἄλλα, ἀνέβησαν τὸ ἔτος τοῦτο εἰς δρ. 4, 606.80, τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ, ὅτι τὸ Συμβούλιον ὁσημέραι ἐπιλαμβάνεται τῶν ἔργων εὐθετήσεως γενναιότερον ἢ προτοῦ. Ἰδίως δὲ αἱ τόσον ἀναγκαῖαι συγκολλήσεις ἀγγείων καὶ ἐπιγραφῶν πολυκομμάτων ἐπροχώρησαν τὸ ἔτος τοῦτο μεγάλως. Ῥητέον δὲ, ὅτι ἐν μέρος τοῦ ποσοῦ τούτου, δρ. 758.50, ἔδαπανήθησαν εἰς διασκευὴν ἐνὸς δωματίου ὄντος ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως παρὰ τοῖς ἀπομάχοις φύλαξιν, ὅπου ἐκρίθη καλὸν νὰ ἀποτεθῶσι προσωρινῶς τὰ μικρότερα ἐκ τῶν τοῦ Ἀσκληπιδίου ἀρχαίων καὶ ὅσα ἄλλα βλάπτονται πλείοτερον, ἐκκείμενα εἰς τὸ ὑπαιθρον.

Δωρεαὶ ἀρχαίων εἰς τὸ τῆς Ἑταιρίας Μουσεῖον ἐγένοντό τινες καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα παρὰ διαφόρων ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχθὺ κατοικούντων (εἰς ὁμογενῆς μᾶς ἐνθυμήθη καὶ ἐκ Κωνσταντίας τῆς παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον). ὦν τὰ ὀνόματα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἐκθεσιν ταύτην ὅταν τυπωθῇ, ἀνεγράφοντο δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ἐν ταῖς δηλώσεσιν, ἃς τὸ γραφεῖον τῆς Ἑταιρίας κατεχώριζεν ἐκάστοτε εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς πρωτευούσης. Ἀλλ' ἂν θέλωμεν δωρεὰς πολλῶν καὶ πολυσημάντων καλῶν ἀρχαίων, πρέπει ἐξ ἅπαντος νὰ ἀποτελειωθῇ ἡ εἰσοδομὴ τοῦ Μουσείου (ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ πρὸ μικροῦ ῥηθέντα, ἀναγκάζοντος ἡμᾶς τοῦ πράγματος)· καὶ πρέπει νὰ ὀρισθῶσι καὶ ποσὰ ἐπαρκῆ, ἐξ ὧν νὰ παρασκευάζωνται διηνεκῶς θέσεις καὶ θῆκαι ὅχι εὐτελεῖς πρὸς εὐπρεπῇ ἐκθεσιν τῶν καλῶν· διότι, ὡς καὶ ἄλλοτε πρὸ 18 ἐτῶν τὸ εἶπομεν ἐν τοιαύτῃ εὐκαιρίᾳ, ἡ φιλοτιμία τῶν δια-

τιθεμένων νὰ κάμνωσι δωρεὰς Ἑλλήνων εἶναι μὲν πολλή, ἀλλ'εἶναι φιλοτιμία· οὐδεὶς ἀνέχεται ἀποξενωθείς ἀγαπητὸν αὐτῷ καλὸν ἀγγεῖον ἢ ἔκλαμπρον προτομήν, τὰ ὅποια περιεῖπε καλῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ, τῷ τιμιωτάτῳ μέρει τοῦ οἴκου του, νὰ ἴδῃ αὐτὰ ἔπειτα ἐν ἀτιμίᾳ πολλῇ καὶ σκότῳ τεθειμένα ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀπερβύμμενα ἐντὸς τῶν νῦν λεγομένων Μουσείων μας· καὶ ταῦτα λέγομεν πεπειραμένοι τῶν διαθέσεων τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν οὐδὲ κακίζομεν πάνυ τὸν τρόπον αὐτῶν τοῦτον. Λυπούμεθα μόνον, ὅτι ἐκ τούτου πολλὰ τῶν παρ'ιδιώταις ἀρχαίων ποικίλας περιπετείας ὑφιστάμενα διασκορπίζονται καὶ ἀπόλλυνται διὰ παντὸς τῇ ἐπιστήμῃ. Κτίσε Μουσεῖον, ἐλέγομεν τότε καὶ ἐπαναλέγομεν τώρα, κτίσε Μουσεῖον, καὶ μετ' οὐ πολὺ θὰ ἴδῃς νὰ εἰσέρχεται ἵνα ἐγκατοικήσῃ ἐν αὐτῷ Ἀφροδίτη τις Μηλία ἢ Ἀπόλλων τις Βελθεδέρειος.

Ἐν τῇ συντάξει δὲ τοῦ λεπτομεροῦς **καταλόγου** τῶν τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων(*) ἐπροχωρήσαμεν ἐφέτος πολὺ, φθάσαντες μέχρι τοῦ γενικοῦ ἀριθμοῦ 9,739(**). Πέρυσιν

(*) Τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἑταιρίας, ἃ καταγράφονται εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον, εἶναι ἀποτεθειμένα ἐν διαφόροις τόποις, τὰ μὲν πλεῖστα ἐν τῷ Βαρυβακείῳ καὶ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσείῳ, ὅχι ὀλίγα δὲ ἐν ταῖς περιοχαῖς τοῦ λεγομένου Βουλευτηρίου, τῆς Ἀπταλοῦ στοᾶς, τῶν Γιγάντων, τοῦ Κκτηφόρη, ἔτι ἐν τοῖς ὑπαίθροις τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου, τῆς ἔξω τοῦ Διπύλου νεκροπόλεως, τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, τοῦ Ἀσκληπείου, τέλος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀκροπόλει παρὰ τῷ τῶν ἀπομάχων φυλακείῳ. Τὰ δὲ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ ὡσαύτως τῆς Ἑταιρίας Μυκηναῖα, Σπαταῖα καὶ Ναυπλιακὰ ἀρχαῖα εἶναι εἰς ἰδίους καταλόγους καταγεγραμμένα.

(**) Σύγκειται ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ὕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν. Λιθίνων 4082, χαλκῶν 818, σιδηρῶν 39, μολυβδίνων 1315, ἀργυρῶν 41, χρυσῶν 115, ὀστεινῶν 83, ὑαλίνων 170, διαφόρων ὕλῶν ἀναμικτῶν (οἶον γύψου, ξύλου κτλ.) 112, πηλίνων ἀγγείων 1988, πηλ. μορφῶν 710, πηλ. λύχνων 403, πηλ. σκευῶν 214, πηλ. τύπων ἥτοι μητρῶν 107, πηλ. θραυσμάτων 221, πηλ. πυραμιδοειδῶν καὶ κωνοειδῶν 95, πηλ. φακοειδῶν καὶ ἄρτοειδῶν 22, πηλ. λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. Ἰστέον δὲ, ὅτι

ὁ ἀριθμὸς ἦτο 8,538. Ἡ αὔξησις αὕτη κατὰ 1200 ἀριθμοὺς χρεωστεῖται τὸ πλεῖστον εἰς τὸν ἀπὸ Μαρτίου 1877 προσληφθέντα βοηθὸν τοῦ γραφείου καὶ τῶν τῆς Ἑταιρίας Μουσείων, ὅστις καὶ εἰς τοῦτο φιλοτίμως εἰργάσθη καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν πλείονος τάξεως καὶ ἀκριβείας ἐν τῇ μουσειακῇ ὑπηρεσίᾳ, πράγματος ἀναγκαιοτάτου. Δὲν ἀποσιωπῶμεν δὲ οὐδ' ἐφέτος, ὅτι πολλὰ ἔτι μένουν ἀρχαῖα νὰ καταγραφῶσιν εἰς τὸν κατάλογον, περὶ ὧν ὅμως ὑπάρχουσιν εἴτ' ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου, εἴτ' ἐν τοῖς ἡμερολογίοις τῶν ἀνασκαφῶν αἱ πρόχειροι σημειώσεις.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἠϋξήσε κατὰ 43 τόμους καὶ φυλλάδια τὸ ἔτος τοῦτο, ὧν τὰ μὲν 29 ἐδωρήθησαν αὐτῇ παρ' ἀλλογενῶν, 11 δὲ παρ' ὁμογενῶν, 3 δὲ ἡγοράσθησαν χρήμασι τῆς Ἑταιρίας ἀντὶ δρ. 89,75. Τῶν δωρηθέντων βιβλίων ἐξέχουσι τὰ παρὰ τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἐν Πιερουπόλει Ἐπιτροπῆς ἀρχαιολόγων, ὡς καὶ τὰ παρὰ τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν σταλέντα δημοσιεύματα, ἔτι δὲ καὶ τὸ τοῦ ἡμετέρου Κωνστ. Καραπάνου δίτομον περὶ τῆς ἀνακαλυφθείσης ὑπ' αὐτοῦ Δωδώνης σύγγραμμα. Πάντων τῶν βιβλίων πῖναξ θὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν Ἐκθεσιν ταύτην, πλὴν ὅμως 17 βιβλίων εἰς Ἰνδικὴν γλῶσσαν γεγραμμένων περὶ μουσικῆς, τὰ ὅποια λαβόντες ἐκ Καλκούττας παρ' ἐγγχωρίου ἀνδρὸς λογίου, τοῦ δόκτορος Sourindro Mohun Tagore, ἡυχαριστήσαμεν μὲν αὐτῷ δεόντως καὶ κατελέξαμεν αὐτὸν εἰς

αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνεπίγραφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τόπων) συμποσοῦνται νῦν περὶ τὰς 10 χιλιάδας, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ A. Dumont ἐν τῷ βιβλίῳ *Inscriptions céramiques de la Grèce*. Paris, 1871. Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τῆς Ἑταιρίας Μουσείῳ, ἃν καὶ εἰσέτι ὅχι διατεταγμένα, χρυσᾷ μὲν 258 (τὰ πλεῖστα Βυζαντινὰ καὶ Ῥωμαϊκὰ), ἀργυρᾷ δὲ καὶ τοῦ κράματος *polin* ἢ *billon* περὶ τὰς 600, χαλκᾷ δὲ ὑπὲρ τὰς 12 χιλιάδας.

τοὺς τῆς Ἑταιρίας ἐταίρους, ἐκρίναμεν δὲ πρέπον τὰ βιβλία νὰ πέμψωμεν εἰς τὴν Ἑθνικὴν ἡμῶν βιβλιοθήκην, ὡς ἐκεῖ μᾶλλον προσήκοντα νὰ ταμιευθῶσιν, ὃ καὶ ἐποιήσαμεν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 96 γράμματος τοῦ Προεδρείου.

Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ κράτους, περὶ ὧν τώρα ὁ τελευταῖος ἡμῶν λόγος, καὶ περ δυσκολευόμενον τὸ Συμβούλιον νὰ πράττῃ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων ὅσα βούλεται διὰ τὴν σπάνιν καὶ σχεδὸν ἑλλειψιν τοῦ χρειδῶδους προσωπικοῦ, καθ' ἃ περὶ τούτου εἵπομεν ἐκτενέστερον πέρυσιν, ὅμως ἐγένοντο καὶ ἐφέτος ἐπιμέλειαί τινες ἀρχαίων ὅχι ἀσήμαντοι.

α'. Ἐν Θεσσαλίᾳ τῆς Βοιωτίας ἐγένετο ἐπιστάσις τοῦ ἐπαρχιακοῦ δημοδιδασκάλου Θηβῶν Ἑπαμ. Κορομάντζου περισυναγωγῇ ἀρχαίων πολλῶν λίθων γλυπτῶν καὶ ἐνεπιγράφων, μάλιστα τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν ἄλσος τῶν Μουσῶν τὸ ἐν ταῖς ὑπωρεΐαις τοῦ Ἑλικῶνος, καὶ μετακόμισις αὐτῶν εἰς τὴν ἐν Ἐρημοκάστρῳ δημοσίαν συλλογὴν.

Τὸ ἔργον δὲν ἦτο εὐκόλον. Ἦρχισε πρῶτον τὸν Ἀπρίλιον καὶ διεκόπη, ἵνα ἐπαναληφθῇ τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον, ὅτε καὶ κατεσκευάσθη ἐνταῦθα ἅμαξα ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐστάλη ἐκεῖ· ἡ δὲ δυσχωρία τῶν τόπων ἦτο τόση, ὥστε ἐδέησε νὰ κατασκευασθῇ καὶ ὁδὸς εἰς τινὰ μέρη καὶ ἵπποι ἐντεῦθεν νὰ σταλῶσι ῥωμαλεώτεροι διὰ τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἐγχωρίων εἰς τὸ νὰ σύρῳσιν ὄγκους μαρμάρου μεγάλους, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐργάται ἐπιτηδειώτεροι τῶν ἐκεῖ. Ἐγένοντο ὅμως ἐπὶ τέλους αἱ μετακομίσεις καὶ τὰ περισυναχθέντα ἀρχαῖα, ἐν ὧν 123 κομμάτια, κατεγράφησαν ἐπιμελῶς ἐν καταλόγῳ παρὰ τοῦ μνησθέντος ἀνδρός, ὅστις καὶ ἐκθεσιν ἔπεμψεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν, διαλαμβάνουσαν λεπτομερῶς περὶ πάντων καὶ ἐκτυπώματα πολλὰ χάρτινα τῶν ἐν τῇ συλλογῇ ἐπιγραφῶν, τῶν μὲν γνωστῶν ἤδη καὶ πρότερον, τῶν δὲ νῦν πρῶτον ἐλθουσῶν εἰς φῶς. Ἐδαπανήθησαν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τιμῆς τῆς ἀμάξης, δρ. 1,342.80.

Καί εἰς τὴν ἐν Ταναγρα δὲ Συλλογὴν ἀρχαίων, ἥς τὸν φύλακα μισθώνει ἡ Ἑταιρία, προσετέθησαν ἀρτίως λίθοι τινες ἐπιτύμβιοι ἐνεπίγραφοι, καθ' ἃ ἐπληροφόρηθημεν παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ φύλακος, ἀνθρώπου μόλις εἰδότης τὸ γράφειν, φιλοτιμουμένου δὲ ὅμως νὰ πέμπῃ ἡμῖν καὶ ἀντίγραφα τῶν ἐκάστοτε εἰσαγομένων λίθων, Τῆς Ταναγραίας δὲ ταύτης συλλογῆς κατάλογον γενικὸν συνέταξε γαλλιστὶ πρὸ μηνῶν τινῶν ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς σχολῆς κ. Haussoulier καὶ μέλλει προσεχῶς νὰ ἐκδώσῃ, καθὼς τοιοῦτον κατάλογον τῆς ἐν Σπάρτῃ ἀρχαίων συλλογῆς συνέταξαν οὐ πρὸ πολλοῦ καὶ ἐξέδωκαν Γερμανιστὶ οἱ H. Dressel καὶ A. Milchhöfer, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ἐνταῦθα Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ καθιδρύματος. Ἀσμένως ἀναφέρονται τὰς φιλοτίμους ταύτας ἐργασίας τῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι ἀρχαιολογούντων ξένων, δι' ὧν ἀνακοινοῦται εἰς πλείονας καὶ ταχύτερον ἢ γινώσκουσιν τοῦ ἐν ταῖς Συλλογαῖς ἡμῶν ἀπὸ ὀλίγων ἐτῶν συναχθέντος ἀρχαιολογικοῦ πλούτου. Τοιοῦτος κατάλογος ἦτο καὶ ὁ τῶν ἐνεπιγράφων λαβῶν ἀμφορέων τοῦ Βαρβακείου, ὃν ἐξεπόνησε τῷ 1871 ὁ τότε μὲν μέλος εἶτα δὲ διευθυντὴς γενόμενος τῆς Γαλλικῆς σχολῆς A. Dumont. Ἀγαθὴ δ' ἔρις ἦδε Γαλάταις καὶ Γερμανοῖς καὶ οἷα νὰ κεντήσῃ καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἡμετέρων εἰς τοιαύτας καλὰς ἐνασχολήσεις. Οὕτω ἐμάθομεν ὅτι καὶ τῆς ἐν τῷ Βαρβακείῳ συλλογῆς τῶν πληνίων ἀγγείων ἐξεδόθη ἀρτίως κατάλογος παρὰ τοῦ M. Collignon πρώην μέλους τῆς Γαλλικῆς ἐνταῦθα σχολῆς. Πρὸ ἐτῶν δὲ εἶχον ἐκδοθῆ καὶ τῶν ἐν ταῖς τοῦ κράτους συλλογαῖς λιθίνων ἀρχαίων δύο κατάλογοι ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Kekulé καὶ Heydemann, γενόμενοι χρησιμώτατοι εἰς πολλούς.

β'. Ἐν Δελφοῖς ἐπεχειρήθη ἀνακάθαρσις τῆς Κασταλίας πηγῆς περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου, παρὰ δύο συμβούλων τῆς Ἑταιρίας τοῦ Εὐθ. Καστόρχη καὶ τοῦ Σ.

Δραγούμη, οἵτινες εἶχον ἐκεῖ ἀποσταλῆ διὰ τὴν ἀγορὰν μιᾶς οἰκίας χάριν ἀνασκαφῶν, ἀπετελέσθη δ' ὕστερον μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐπιστάσις τοῦ κατοικοῦ τῆς κώμης Χρυσοῦ Ἐρωτοκρίτου Ἀθνασιάδου. Ἡ Κασταλία δηλ. εἶχε γίνει ἀφανὴς ὡς κεχωσμένη διὰ καταπτώσεως ὀγκωδῶν λίθων καταπεσόντων ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Πικρνασοῦ ἐπὶ τοῦ συμβάντος τῷ 1870 σεισμοῦ καὶ διὰ χωμάτων ἃ εἶχεν ἐπισωρεύσει ἐπ' αὐτῆς ὁ παραβρέων χειμαρρὸς, τὸ δὲ ὕδωρ αὐτῆς εἶχεν εὐρεῖ ἐξ ἀνάγκης ἀλλαχοῦ διέξοδον. Τώρα δὲ μετὰ τὴν γενομένην ἐργασίαν ἐφανερώθη πάλιν τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς πηγῆς καὶ τὸ ὕδωρ ἤρχισε νὰ ῥέῃ διὰ τῶν ἀρχαίων αὐτοῦ κρουνῶν (*).

Εἰς τὰς ἐπιμελείας τῆς Ἑταιρίας ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχαιοτήτων ἀνήκουσιν καὶ αἱ ἀγοραὶ οἰκιῶν καὶ γηπέδων ἐν Δελφοῖς καὶ Ἐλευσίνι, τὰς ὁποίας ἐν τούτῳ τῷ ἔτει διενήργησε τὸ Συμβούλιον χάριν τῶν μελλουσῶν ἀνασκαφῶν, κατὰ συνεννόησιν μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας καὶ προκαταβαλὼν τὰ τιμήματα ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας, ἵνα τὰ ἀπολάβῃ ἐν καιρῷ εὐθέτω. Ἠγοράσθη λοιπὸν οὕτω ἐν Δελφοῖς μὲν μία οἰκία μετὰ τῶν παραρτημάτων τῆς καὶ 2 γηπέδων ἡ τοῦ Δημητρίου Φράγκου κειμένη ἐν τῷ ἀρχαίῳ περιβόλῳ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ ἐγένοντό τινες προεισαγωγικαὶ διαπραγματεύσεις περὶ ἀγορᾶς καὶ ἄλλων, ἐν Ἐλευσίνι δὲ ἡγοράσθησαν ὡσαύτως οἰκίαι δώδεκα, καὶ ἤδη ἤρξατο ἡ αὐτῶν καθαίρεσις, μέλουσι δὲ προσεχῶς ν' ἀγγρασθῶσιν ἐπὶ ὄροις ἤδη προσυμπεφωνημένοις καὶ ὅσαι ἄλλαι ἔτι κεῖνται ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τῆς Δήμητρος, ὥστε νὰ μείνῃ ἐλεύθερον ὅλον τὸ ἔδαφος διὰ τὴν μελετωμένην ἐπ' αἰσίσις οἰωνοῦς ἀνασκαφὴν.

(*) Λεπτομερείας περὶ τῆς πηγῆς καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ γενομένου ἔργου, ἴδε ἐν Ἀθηναίου τόμ. ζ'. σελ. 203—205.

Ἔτι ρητέον, ὅτι ἐπλήρωνεν ἡ Ἑταιρία καθ' ὅλον τὸ ἔτος μισθοὺς ἀρχαιοφυλάκων διὰ τὰς συλλογὰς τὰς ἐν Χαιρωνείᾳ, Τανάγρα, Θεσπιαῖς καὶ Νεμέᾳ.

Ταῦτα ἦσαν τὰ ἐπέτεια ἔργα, ἃ διεξήγαγε τὸ Συμβούλιον. Βουλευμάτα δὲ αὐτοῦ τινὰ καὶ εὐχὰς ἢ αἰτήσεις πρὸς τὴν κυβέρνησιν ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ἀρχαιοτήτων, τὰς μὲν τελεσθείσας, τὰς δὲ οὐπω, δὲν ἀναφέρομεν πλὴν μιᾶς αἰτήσεως, ἣν τῇ 2 Δεκεμβρίου ἀπευθύνσαμεν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς παιδείας, αἰτοῦντες νὰ εἰσαγάγῃ νομοσχέδιον εἰς τὴν βουλὴν, δι' οὗ νὰ τροποποιητῇ τὸ ριβ' ἄρθρον τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἀρχαιολογικοῦ νόμου, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 701 καὶ 702 τοῦ ποινικοῦ νόμου, τὰ ὅποια ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν περὶ τὰς ἀρχαιότητας ἀδικημάτων, διότι ἐκ τῆς πείρας πολλῶν ἐτῶν ἡλέγχθησαν ἀνεπαρκῆ. Διὰ τὴν ταχέως ἐπελθοῦσαν διακοπὴν τῶν συνεδριάσεων τῆς βουλῆς δὲν ὑπεβλήθη τὸ συνταχθὲν νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐλπίζομεν νὰ ὑποβληθῇ εἰς πρώτην εὐκαιρίαν καὶ ψηφισθῇ πρὸς μείζονα εἰς τὸ μέλλον προφύλαξιν τῶν ἀρχαιοτήτων ἀπὸ πάσης βλάβης.

Μετὰ τὸν γραμματέα παρελθὼν ὁ ταμίας τῆς Ἑταιρίας ἀνέπτυξε κατ' ἄρθρον τὰ τε ἔσοδα καὶ ἔξοδα, τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα ἐν τῷ ὑποβληθέντι εἰς τὴν συνέλευσιν ἐντύπως Ἰσολογισμῷ (*), ὡς καὶ τὰ τῆς διοικήσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἑταιρίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου διὰ τὸ ἔτος 1878, συγκρίνων ταῦτα πρὸς ἑαυτὰ καὶ πρὸς τὸν προηγούμενον ἰσολογισμόν τοῦ ἔτους 1877. Τῆς ἐτησίας δὲ ταύτης διαχειρίσεως τελικὸν ἀποτέλεσμα προκύπτει, ὅτι ἠῤῥησεν ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρίας κατὰ δραχ. 15,905:87.

(*) Βλέπε τοῦτον προσηρτημένον εἰς τὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου.

Ἄξιον παρατηρήσεως ὑπέδειξεν ὁ ταμίας καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ ἀπὸ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας, κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς κυβερνήσεως γενόμεναι καταβολαὶ εἰς ἀγορὰν γηπέδων πρὸς ἀνασκαφὴν, ἐν τε Ἀθήναις καὶ Ἐλευσίνι καὶ πρὸς ἀγορὰν ὡσαύτως τῶν ἐν Μήλῳ ἀνακαλυφθέντων ἀρχαίων, ἀνέρχονται ἐν ὅλῳ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1878 εἰς δραχ. 72,043:60. Ἐκ τούτων, δραχ. 44,543:60 ἀνεγράφησαν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ κράτους τοῦ ἔτους 1879 πρὸς ἀπόδοσιν, αἱ δὲ λοιπαὶ δραχμαὶ 27,500 ἀναγραφῆσονται εἰς τὸν τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1880 μετὰ τῶν γενησομένων ὁμοίων καταβολῶν διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1879.

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου ἵνα ὁμιλήσῃ ὁ βουλούμενος περὶ τῶν τῆς Ἑταιρίας πραγμάτων, τῇ προτάσει ἐνὸς τῶν ἑταίρων παρεδέχθη ἡ Συνέλευσις κατὰ πλειονοψηφίαν (21 κατὰ 3) νὰ συστηθῇ εἰς τὸ μέλλον Συμβούλιον νὰ προκαταβάλλῃ ἐκ τῶν χρημάτων τῆς Ἑταιρίας ποσὸν τι εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐπαρκές, ὥστε νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐξοικοδόμησις τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου ἀμέσως.

Εἴτα προέβη ἡ συνέλευσις εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς, καὶ ἐξελέχθησαν ἐλεγκταὶ οἱ κύριοι Ἐλευθ. Ῥηγάδης, Γ. Ἑμ. Ἀντωνιάδης, καὶ Θ. Χ. Φιλαδελφεὺς καὶ οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις περὶ μεσημβρίαν.

Τῇ δὲ 4 Φεβρουαρίου 1879 ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 π. μ. συνελθόντων αὐθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἑταίρων τριάκοντα καὶ δύο, ὁ Πρόεδρος προσεκάλεσε τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτρο-

πὴν νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς. Ὅθεν παρελθὼν ὁ εἰσηγη-
τῆς αὐτῆς ἀνέγνω τὰ ἐξῆς·

Κ Ὑ Ρ Ι Ο Ι,

Τῇ ἐντολῇ τῆς Συνελεύσεως πειθόμενοι ἐπελήφθημεν τῆς
ἐξελέγξεως τῶν λ/μῶν τῆς Ἑταιρίας, καὶ ἰδοὺ ὑποβάλλο-
μεν ὑμῖν τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν.

Δι' ἀντιπαράβολῆς τῶν διπλοτύπων πρὸς τὰ στελέχη πα-
ρετηρήσαμεν, ὅτι αἱ πληρωμαὶ ἐγένοντο μετὰ τῆς προση-
κούσης ἀκριβείας, ἐσημειώθησαν δὲ καὶ ἐν τάξει ἐν τῷ βι-
βλίῳ. Καὶ εἰσῆλθον μὲν χρήματα εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑται-
ρίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος . . . . . Δρ. 131,835:37
προστιθεμένου τοῦ υπολοίπου τοῦ προηγου-
μένου ἔτους . . . . . » 18,938:03

Ἐν ὅλῳ . . . » 150,773:40
Ἐδαπανήθησαν δὲ . . . » 141,109:90

Ὡστε τὰ ἐξοδα εἶναι ὀλιγώτερα τῶν ἐσόδων
κατὰ . . . . . » 9,663:50

Ἡ δὲ περιουσία τῆς Ἑταιρίας συμποσούμενη τῷ 1877
εἰς δρ. 303,262:23, ἡλαττώθη μὲν ἀφ' ἐνὸς ἐκ τῆς πωλή-
σεως ἀκινήτων καὶ χρεωγράφων, ἡὔξησε δ' ἀφ' ἐτέρου καὶ
διὰ τῶν γενομένων ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως προκαταβολῶν,
ὥστε παρσυδιάζει σήμερον πλεόνασμα ἐκ δρ. 15,905:87.
Διὰ τὰ ἐκφρασθῶμεν ὁμῶς σαφέστερον, ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν
ὅτι ἡ αὔξησις τῆς περιουσίας προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι ἐσημειώ-
θησαν μὲν εἰς τὰ ἐξοδα 141,109:90, πράγματι ὁμῶς ἐδαπα-
νήθησαν μόνον 69,109:90 αἱ δὲ λοιπαὶ 72,043:60 ἀπλῶς
ἐδανείσθησαν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Πλείονα ἔκτασιν νὰ δώσωμεν εἰς τὴν περὶ τῶν λ/σμῶν
τῆς Ἑταιρίας ἔκθεσιν μας νομίζομεν περιττὸν, ἀφοῦ ὁ ἀξιό-
τιμος ταμίας κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν συνέλευσιν ἀνέγνω
ὑμῖν τὸν ἰσολογισμόν συνωδευμένον μὲ πολλὰς ἐξηγήσεις

ἀναλυτικῶς. Τοῦτο μόνον λέγομεν, ὅτι εὐχῆς ἔργον εἶναι οἱ ἰσολογισμοὶ νὰ συντάσσωνται ἐν τῷ μέλλοντι μεθοδικώτερον, ἀναλυτικώτερον καὶ μετὰ μείζονος εἰ δυνατόν ἀκριβολογίας, ὡς γίνεται τοῦτο εἰς ἄλλας Ἑταιρίας, ὥστε πᾶς τις λαμβάνων αὐτὸν ἀνὰ χειρὸς νὰ ἐννεῇ εὐκόλως ὁποῖα τις εἶναι ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρίας, πόσα ἐδαπανήθησαν καὶ πόθεν ἔχει νὰ εἰσπράξῃ καθυστεροῦντα. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἰσολογισμοῦ μεταβαίνομεν δὲ νῦν εἰς τὰ περὶ τοῦ ταμείου.

Καθόσον προβαίνει αὐξουσα ἡ τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν περιουσία, καὶ μάλιστα ἡ χρηματικὴ, κατὰ τοσοῦτον μεγαλητέρα ἐπιβάλλεται φροντίς πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς, ἄλλως δὲ καὶ ὁργανισμὸς ἡμῶν ἐν δυσὶν αὐτοῦ ἄρθροις σαφῶς καὶ ῥητῶς τοῦτο διατάσσει· ὅθεν καὶ αἱ ἐλεγκτικαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ αὐτὸς ὁ ἀξιότιμος τῆς Ἑταιρίας ταμίας ἐν ἐπιγνώσει τῆς εὐθύνης τῆς ἐπ' βαρυνούσης τοὺς διαχειριστὰς περιουσίας ἐκτεθειμένης εἰς ἀπροόπτους κινδύνους ἐξήτησαν ἄλλοτε παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς πίστωσιν ἐπ' ἀνοικτῷ λ/σμῷ. Ἀλλὰ τότε μὲν αἱ διαπραγματεύσεις ἐκεῖναι ἀπέληξαν εἰς ἄρνησιν· εὐτυχῶς ὁμῶς σήμερον δι' ἐπιμελείας ἑνὸς ἐξ ἡμῶν τοῦ κυρίου Ἑλ. Ῥηγάδου ἐπετεύχθη τὸ ποθούμενον, παραδεχομένης τῆς Βιομηχανικῆς Τραπεζῆς, καταστήματος ἀξίου πάσης ἐμπιστοσύνης, νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτηθεῖσαν πίστωσιν ἐπὶ ὅροις συμφερωτάτοις· τουτέστιν ἡ μὲν Ἑταιρία ἡμῶν θὰ καταθέσῃ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Τραπεζῆς διὰ συμβολαίου ἅπαντα τὰ χρεώγραφα αὐτῆς, ἡ δὲ Τράπεζα θὰ δώσῃ πίστωσιν ἐπ' ἀνοικτῷ λ/σμῷ καὶ τόκῳ ἀμοιβαίῳ 8 0/0, διὰ δὲ τὰ περισσεύοντα τυχόν τῆς Ἑταιρίας χρήματα θὰ πληρώνῃ τόκον 3 0/0, ἀναδέχεται δ' ὡς ἐκ περισσοῦ δωρεὰν νὰ ἐξαργυρώνῃ ἐν καιρῷ τὰ τοκομερίδια τῶν κατατεθεισομένων χρεωγράφων καὶ νὰ πιστώνῃ δι' αὐτῶν τὴν μερίδα τῆς Ἑταιρίας.

Τοὺς ὑπὲρ προσδοκίαν εὐνοϊκοὺς τούτους ὅρους ἐγκρι-

θέντας καὶ παρὰ τοῦ κ. ταμίου συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τὸ νέον Συμβούλιον, ἐλπίζοντες ὅτι ἐν τοῖς πρώτοις αὐτοῦ μελήμασι θὰ κατατάξῃ καὶ τὸ περὶ ἀσφαλείας τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας, καθόσον μάλιστα ὅχι μόνον θὰ ἐλαττώσῃ εὐθὺν τὰ βάρη τοῦ ταμίου καὶ θ' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ἐπαχθοῦς εὐθύνης, ἀλλὰ καὶ θὰ προσπορισθῇ κέρδος οὐκ εὐκαταφρόνητον ἐκ τοῦ τόκου τῶν σήμερον μενόντων ἀγόνων κεφαλαίων. Τὸ σωτήριον τοῦτο μέτρον ἀποδεχθεῖσα καὶ ἡ ἐνταῦθα Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρία ἔχει παρὰ τῇ Γεν. Πιστωτικῇ Τραπεζῇ ἀνοικτὸν λ/σμόν, ὅπου ὁ ταμίας αὐτῆς ὑποχρεοῦται νὰ καταθέτῃ αὐθωρεὶ τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα (*).

(*) Ἐν τῇ Συνεδρ. τοῦ Συμβουλίου τῆς 29 Ἰουνίου 1879, προκειμένου νὰ δοθῇ εἰς τύπωσιν τὸ φυλλάδιον τοῦτο, ἐνεκρίθη νὰ προστεθῶσιν αἱ ἐξῆς ὑπὸ στοιχεῖον α καὶ β παρατηρήσεις.

α'. Πάντα τὰ χρεώγραφα καὶ οἱ τίτλοι τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας, ὅσα ἀπὸ τὸν μακαρίτην πρῶτον ταμίαν Καραμάνον παρεδόθησαν, ἐξασφαλίσθησαν ἅμα ἀρξάμενης τῆς διαχειρίσεως τοῦ νῦν ταμίου Γιαννοπούλου (18 Ὀκτωβρίου 1870) κατετεθέντα, τὴν α' Δεκεμβρίου 1870, ἐντὸς ἰδίου κιβωτίου, εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, ἐν ἣ πρὸς ἐξασφάλισιν ὑπάρχουσι πρὸ πλείστων ἐτῶν πολλαὶ καὶ ποικίλαι τοιαῦται παρακαταθῆκαι σωματείων καὶ ἰδιωτῶν. Εἰς τὸ κιβώτιον τοῦτο κατετίθεντο καὶ τὰ μετὰ ταῦτα ἀποκτώμενα χρεώγραφα ἐκ διαθεσίμων κεφαλαίων τῆς Ἑταιρίας, ἥτοι ὁμολογίαι ἐθνικῶν δανείων, μετοχαὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ἔντοκα γραμμάτια τῆς Κυβερνήσεως. Ἐξήγοντο ἐξ αὐτοῦ περιοδικῶς αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι ἐθνικῶν δανείων καὶ ἀπεκόπτοντο τὰ πρὸς εἴσπραξιν τῶν τόκων παραρτήματα, συντασσομένου ἐκάστοτε διπλοῦ πρωτοκόλλου διὰ πᾶσαν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν.

Ἐντοσοῦτῃ ἡ Βιομηχανικὴ Τράπεζα εἰς ἣν προτείνεται νὰ κατατεθῶσι πάντα τὰ χρεώγραφα, καὶ οἱ τίτλοι τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ χορηγηθῇ τῇ Ἑταιρίᾳ πίστωσης ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ, καὶ τοι παρακληθεῖσα, δὲν δέχεται τοιαύτας παρακαταθῆκας λόγῳ ἀσφαλείας ἢ καὶ ἕνεκα πιστώσεως ἐπ' ἀνοικτῷ λογαριασμῷ τοιαύτην πίστωσιν μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν δύναται νὰ χορηγήσῃ κατὰ χάριν τῇ ἡμετέρᾳ Ἑταιρίᾳ, ἀλλὰ δι' ὀλιγοχρόνιον προθεσμίαν καὶ μόνον ἐπὶ ἑνεχύρῳ τῶν χρεωγράφων καὶ τίτλων αὐτῆς, τηρουμένων ἀκριβῶς τῶν περὶ ἑνεχύρου διατάξεων τοῦ νόμου.

Ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ Συμβουλίου, αὕτη ἐγένετο μετὰ τοσαύτης φειδοῦς καὶ προνοίας, ὥστε προκαλεῖ δικαίως τὸν ἔπαινον, μίαν δὲ μόνην παρατήρησιν ὑποβάλλομεν εἰς τὸ μέλλον Συμβούλιον ὡς πρὸς τὰς δαπάνας τοῦ λαχείου. Ἴσως δηλαδὴ θὰ ἦτο ἐπωφελέστερον τῇ Ἑταιρίᾳ ἀντὶ τῆς δαπανᾶς τρισχιλίας δραχμᾶς ἐτησίως εἰς ἀντιμισθίαν προσωπικοῦ ἀσχολουμένου ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτο καὶ μόνον, θὰ ἦτο, λέγομεν, ἐπωφελέστερον νὰ προσλάβῃ ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ 150 δραχμῶν ἢ καὶ πλέον λόγιόν τινα νέον ἱκανὸν νὰ βοηθῇ μὲν τὸ Συμβούλιον κατὰ τὰς πολλὰς καὶ πολλῆς ἐποπτείας χρηζούσας ἐργασίας τῆς Ἑταιρίας, νὰ κρατῇ δὲ καὶ τοὺς λ/σμοὺς τοῦ λαχείου καὶ τὴν μὲ τοῦτο σχετιζομένην ἐπιστολογραφίαν· ἐπιστάσης δὲ τῆς ὥρας τῆς ἐκκυθεύσεως εὐκολον εἶναι νὰ προσλαμβάνηται ἑκτακτος βοηθὸς ἐπὶ μετρίᾳ ἀντιμισθίᾳ πρὸς κατὰστροφισιν καὶ ἐκκαθάρισιν τῶν καθολικῶν τοῦ λαχείου λ/μῶν. Φρονοῦμεν δὲ ὅτι εἶναι πλέον καιρὸς νὰ πῇξῃ τὴν σκηνὴν αὐτῆς καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία, ἰδρύουσα ἐν ὠρισμένῳ τόπῳ μόνιμον κατοικίαν, δῆλα δὴ γραφεῖον διευθυνόμενον ὑπὸ ἐμμίσθου βοηθοῦ, ὅστις ὡς εἴπομεν νὰ διεξάγῃ καὶ τὰ τοῦ λαχείου. Ἄς μὴ φοβίξῃ δὲ ἡ λέξις γραφεῖον τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, διότι αὕτη δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν ὑποχρέωσιν συνεχοῦς αὐτῶν παρουσίας· ἀλλ' ἀπλῶς σημαίνει ὅτι ὁ ζητῶν τὴν Ἑταιρίαν δύναται νὰ τὴν εὕρῃ ἐκεῖ εἴτε διὰ νὰ προσφέρῃ δωρεάς, εἴτε διὰ ν' ἀναγγεῖλῃ τι σπουδαῖον, εἴτε διὰ νὰ ἐξελέγξῃ τοὺς λ/σμοὺς αὐτῆς ἢ λάβῃ τὸ ἀντίτιμον τοῦ κερδίσαντος κλήρου, εἰάν ἦναι ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοουμένων. Δὲν εἶναι δὲ ἀξιοπρεπές, νομίζομεν, Ἑταιρία διαχειριζομένη μεγάλῃν περιουσίαν νὰ ἦναι οὕτως εἰπεῖν φερέοικος καὶ ἄστεγος, δίδουσα λαβὴν εἰς μεμφάς καὶ παράπονα.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων, περαίνουσα δὲ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἡ ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ὀφείλει κατὰ καθῆκον καὶ ἐξ

ἀφορμῆς δοθείσης κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν συνέλευσιν, ὅτε ἐγένετο πρότασις περὶ ταχείας ἀποτελειώσεως τοῦ ἐθνικοῦ μουσείου, ἣν ὀλοφύχως συμμερίζεται, ὀφείλει, λέγω, ἐξηγήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὸ χρηματικὸν μέρος τῆς προτάσεως ἐκείνης. Ἐπειδὴ δηλαδὴ τινὲς τῶν ἐταίρων ἐξέφρασαν φόβον μὴ τοι οἱ πόροι τῆς Ἑταιρίας ἐξαντληθῶσιν ἐκ τῆς προτεινομένης δαπάνης, ἡ ἐπιτροπὴ ἐγκύψασα εἰς τοὺς λ/σμοὺς τῆς Ἑταιρίας ἐπέισθη ἐκ τῶν ἀριθμῶν ὅτι οἱ φόβοι ἐκεῖνοι εἶναι ἀνυπόστατοι. Διότι καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ ἐξοδα τοῦ τρέχοντος ἔτους θ' ἀνέλθωσιν ὡς καὶ τὰ τοῦ λήξαντος εἰς 150 χιλιάδας δραχμῶν, πάλιν ἡ Ἑταιρία θὰ ἔχῃ πλεόνασμα 120 περίπου χιλιάδων, τὰς ὁποίας δύναται νὰ δαπανήσῃ εἰς ἀγορὰν γηπέδων, ἀποπεράτωσιν τῶν παλαιῶν ἡμιτελῶν ἀνασκαφῶν, ἀποκάθαρσιν καὶ εὐπρεπισμὸν τῶν ἀνακαλυφθέντων μνημείων καὶ οἰκοδόμησιν εἰδικῶν μουσείων. Καὶ ἐὰν λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ Ἑταιρία νὰ δαπανήσῃ ἐξ ἰδίων πρὸς ἀποτελείωσιν τοῦ ἐθνικοῦ μουσείου, ἔπρεπεν ἡ πρότασις ἐκείνη διατυπωθεῖσα καὶ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως νὰ ἐκτελεσθῇ ἀμελλητί ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Διότι κατὰ Ξενοφῶντα τὸ ἀργύριον οὐκ ἔστι χρηήματα, εἰ μὴ τις ἐπίσταιτο χρησθαι αὐτῷ, ὥστε θ' ἀπέβαινεν οὕτως ἄσκοπος ἡ ὑπαρξὶς Ἑταιρίας δαπανώσης μὲν ἄδρῳς εἰς ἀνασκαφὰς καὶ ἀγορὰς ἀρχαίων κειμηλίων, οὐδόλως δὲ μεριμνώσης περὶ καταθέσεως καὶ κατατάξεως αὐτῶν ἐν τόπῳ ἀσφαλεῖ καὶ προσήκοντι. Εὐτυχῶς ὁμως σήμερον ἡ Ἑταιρία δὲν εὐρίσκεται ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις συναισθανθεῖσα τὸ βάρος τῆς μομφῆς τῆς προκληθείσης ἐκ τῆς ἀδιαφορίας αὐτῆς πρὸς τὰ ἱερὰ λείψανα τῶν ἔργων εὐκλεῶν προγόνων, ἀπεφάσισε νὰ σημειώσῃ κατ'ἔτος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους ἀνάλογον χρηματικὸν ποσὸν ὑπὲρ ἀρχαιολογικῶν ἔργων. Δὲν πρόκειται λοιπὸν τώρα νὰ δαπανήσῃ ἐξ ἰδίων ἡ Ἑταιρία

πρὸς ἀποτελείωσιν τοῦ μουσείου, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ προκαταβάλλῃ ἐνιαυσίως 50 χιλιάδας ἢ καὶ πλέον, αἱ ὁποῖαι θ' ἀποδίδονται αὐτῇ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐντὸς τοῦ ἐπιόντος ἔτους. Ὡστε οὔτε δισταγμὸς καὶ ἐπιτρέπεται πρὸς ἀποδοχὴν καὶ ἐκτέλεσιν τοιαύτης οὐχὶ ἑταιρικῆς ἀλλ' ἐθνικῆς οὕτως εἰπεῖν εὐχῆς, ἀφοῦ μάλιστα οὔτε εἰς δάνεια θὰ προσφύγῃ ἡ Ἑταιρία, διότι ἔχει τὰς προμνησθείσας 120 χιλιάδας πρσερχομένας ἐκ τῶν καθαρῶν ἐσόδων τοῦ λαχείου, ἅτινα κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀνέρχονται εἰς 50 περίπου χιλιάδας καὶ ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς 72 καὶ τι πλέον χιλιάδων δραχμῶν καταβληθεισῶν εἰς λ/μὸν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (*).

(*) 6'. Ἀσχέτως τῆς πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Μουσείου συνδρομῆς πρὸς τὴν κυβέρνησιν, περὶ ἧς κατωτέρω ὁ λόγος, τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἄλλως ἐννοεῖ ἀναλυόμενον τὸν λογαριασμὸν καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας.

Κατ' ἔτος ἐπαναλαμβάνεται ὅτι·

α'.) Εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑταιρίαν παρεδόθησαν ὑπὸ τῆς τῶν φιλαρχαίων ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ 1869, ὁμολογίαι τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 28 ἑκατομυρίων 9 τοῖς % 650· προσέτι δὲ καὶ μετρηταὶ δραχ. 4861, ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅρον νὰ μένωσι πάντα ταῦτα ὡς κεφάλαιον πάγιον, ἡ δὲ Ἑταιρία ἡ Ἀρχαιολογικὴ νὰ χρησιμεύεται τοὺς ἐτησίους τόκους.

Αἱ διαληφθεῖσαι ὁμολογίαι, εἰς τὴν διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων κληρώσεων ὀνομαστικὴν τιμὴν τῆς ἐξαργυρώσεως αὐτῶν, ἦτοι πρὸς δραχμὰς 280:—, ἀντιπροσωπεύουσι κεφάλαιον ..... δρ. 182,000:—
προστιθεμένων εἰς ταύτας καὶ τῶν μετρητῶν ..... " 4,861:—
ἀποτελεῖται ὅλον τῆς δωρεᾶς τῶν φιλαρχαίων..... " 186,861:—

β'.) 20 ὁμολογίαι τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 6 ἑκατομυρίων προσφερθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Τσάτσου ἐκ Δακίης 1, Ἰω. Κουμανούδη 17 καὶ Γ. Συμβουλίδου 2, ἀντί ..... " 2,000:—

γ'.) Ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν πολυετῆς ἐντοκος κατάθεσις, μὴπω ληξάσης τῆς προθεσμίας αὐτῆς· ἐκ ..... " 10,061:—

δ'.) 12 μετοχαὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἀξίας ..... " 39,600:—

Μεταφορὰ ..... " 238,522:—

3*

Εὐχόμενοι λοιπὸν νὰ ἴδωμεν μετ' οὐ πολὺ σὺν ταῖς ἄλ-

Εκ μεταπορᾶς δρ. 238,522:—
 ε'.) Εἰς ἀκίνητα γήπεδον Α. Ψωμᾶ δρ. 11,000:—
 καὶ ἐκ τῆς οἰκίας ἐν Κηφισίᾳ " 2,500:—
 " 13,500:—

ς'.) Ἐπειδὴ δέ, καθόσον ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων κληρώ-
 σεων ἡλαττοῦτο τὸ πάγιον κεφάλαιον τῶν 650 ὁμολογιῶν,
 τὸ Συμβούλιον ὥφειλε νὰ ἀντικαθιστᾷ αὐτὸ δι' ὁμοίων ἢ
 ἄλλων χρεωγράφων, ὅπερ καὶ ἔπραξε πάντοτε, εἰς τὴν
 αὐτὴν ἀνάγκην εὐρέθη καὶ ἅμα τῇ λήξει τοῦ ἔτους 1878,
 ὅτε, μετὰ τὴν πώλησιν ὁμολογιῶν 64 πρὸς πληρωμὴν τῶν
 ἀρχαίων τῆς Μήλου, ἀντὶ τῶν 650 ὁμολογιῶν, ὑπολεί-
 πονται 526 τῶν 9 %
 καὶ 89 τῶν 8 %

615

διὰ τὰς μέχρι τῶν 650 ἐλλειπούσας ..... δρ. 35
 καὶ διὰ κληρωθησομένας τὸ 1879 κατ' ἀναλογίαν
 τῶν προηγουμένων ἐτῶν..... " 30

65

φερουσῶν δραχ. 18,200:—, τὸ Συμβούλιον, προκειμένης
 τῆς ἐκδόσεως τοῦ νέου δανείου τῶν 60 ἑκατομ., ἔκρινεν
 εὐλογον ὠφελούμενον τῆς περιστάσεως νὰ ἀγοράσῃ ἐξ
 αὐτοῦ 100 ὁμολογίας, μελλούσας νὰ ἀναπληρῶσι καὶ τὰς
 ἐν τοῖς ἐπομένοις τρισὶν ἔτεσιν κληρωθησομένας διὰ κατα-
 βολῆς περίπου..... " 45,000:—

Ὡστε, κατὰ τοῦ Συμβουλίου τὴν πεποίθησιν, προσθ-
 τον ποσὸν περίπου ..... " 297,022:—

ἐκ τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας φυλάσσεται κατ' ἀνάγκην ἄθικτον, ἐκτὸς
 τῶν ἐτησίων δαπανῶν καὶ τοῦτο διότι, τῶν μὲν ἐσόδων ὑπολογιζομένων

Ἐκ συνδρομῶν ἐν γένει ..... δρ. 12,800:—

Ἐκ τόκων ..... " 48,400:—

Ἐκ μερισμάτων μετοχῶν ..... " 5,400:—

Ἐκ κληρουμένων ὁμολογιῶν ..... " 8,400:—

Ἐξ εἰσιτηρίων Μουσείου ..... " 1,200:—

Καὶ ἐκ τοῦ λαχείου ..... " 50,000:—

Ἐν ὅλῳ " 95,600:—

λοις αποτελειωμένον καὶ τὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον καὶ τεταγμένα ἐν αὐτῷ εὐπρεπῶς καὶ προσηκόντως τὰ διὰ δαπάνης μὲν καὶ μόχθου πολλοῦ περιωθέντα πολύτιμα τῆς ἀρχαιότητος λείψανα, κατακείμενα δὲ τῶρα ἐν ὑπαίθρῳ ἢ ἐγκαθειργμένα ἐν ὑπογείοις, ἐπικαλούμεθα τῆς Συνελεύσεως τὰς εὐχαριστίας ὑπὲρ ὁλοκλήρου τοῦ Συμβουλίου τοῦ μετὰ τοσούτου ζήλου ἐργασθέντος ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Φεβρουαρίου 1879.

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ

Ε. ΡΗΓΑΔΗΣ

Γ. ΕΜ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Θ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ.

Ἐκ μεταφορᾶς δρ. 95,600

Τῶν δὲ ἐξόδων ὡσαύτως	
Γραφεῖον	δρ. 3,600:—
Μουσεῖον	» 7,300:—
Ἀρχαίων ἐπισκευαί, ἀγοραί, ἀνασκαφαί	» 32,000:—
Ἐπαρχιακαὶ ἀρχαιότητες	» 5,500:—
Διάφορα	» 600:—
Λαχεῖον	» 25,000:—
Πλεονάζουσι καὶ δι' ἀνάπτυξιν ἐργασίων πλειοτέρων	74,000:—
	» 21,600:—
	δρ. 95,600:—

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν περὶ ἀνεγέρσεως τοῦ Ἑθνικοῦ Μουσείου συνδρομὴν τῆς Ἑταιρίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, τὸ Συμβούλιον, ἀντὶ τῆς μὴ γενομένης δεκτικῆς ὑπὸ τῆς Βιομηχανικῆς Τραπεζίης παρακαταθήκης τῶν χρεωγράφων καὶ λοιπῶν ἀξιῶν, κατὰ τὴν πρότασιν τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, παρεδέχθη τὴν ἐνεχυρίασιν πάντων τούτων, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῆς ῥηθείσης Τραπεζίης, ἐπὶ χορηγήσει πιστώσεως, δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ, μέχρις 90,000 δραχμῶν, καὶ ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 8 τοιῶν $\frac{0}{10}$, δέον δὲ νὰ εὐχώμεθα ὥστε καὶ νὰ ἀποδίδωνται ἐγκαίρως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὰ καταβαλλόμενα.

Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐκθέσει προτάσεων ἐγένετο συζή-
τησίς τις. Παρεδέχθη δὲ ἡ Συνέλευσις νὰ συστηθῇ ἡ πρώτη
(ἡ περὶ καταθέσεως τῶν χρεωγράφων εἰς τὴν Βιομηχανικὴν
Τράπεζαν ἐπὶ ἀλληλοχρέῳ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ) εἰς τὸ
μέλλον Συμβούλιον, ἔτι δὲ νὰ μελετήσῃ τὸ αὐτὸ Συμβούλιον
καὶ τὴν δευτέραν πρότασιν (τὴν περὶ γραφείου), ἂν εἶναι δυ-
νατὴ καὶ ὠφέλιμος ἡ πραγματοποιήσις της.

Ἐφεξῆς προσέβη ἡ Συνέλευσις διὰ δύο ψηφηφοριῶν, ὡς κε-
λεύει ὁ ὀργανισμός, εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ διὰ τὸ ἐπὶ ὅντος
Συμβουλίου καὶ ἐξελέχθησαν οἱ ἑξῆς·

Πρόεδρος	Φίλιππος Ἰωάννου	διὰ ψήφ. 32
Ἀντιπρόεδρος	Σπυρίδ. Φιντικλῆς	» » 30
Ταμίας	Παν. Ἐμ. Γιαννόπουλος	» 27
Γραμματεὺς	Στέφ. Ἀθ. Κουμανούδης	» 31
Μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου	Λύσ. Καφταντζόγλους	» » 24
	Εὐθ. Καστόρχης	» » 27
	Π. Εὐστρατιάδης	» » 25
	Δημ. Κοκίδης	» » 23
	Στέφ. Ν. Δραγούμης	» » 22
	Γερ. Μαυρογιάννης	» » 20
	Σ. Σωτηρόπουλος	» » 17

Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἀνακήρυξιν τοῦ ἀποτελέ-
σματος τῆς ψηφηφορίας, εἰς τῶν ἐταίρων προέτεινε καὶ ἡ
Συνέλευσις παρεδέχθη νὰ συστηθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον, ἵνα
φροντίσῃ εἰδικώτερον καὶ περὶ συντηρήσεως τῶν ἔργων τῆς
παλαιᾶς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης διὰ προσφόρων μέσων.
Μεθ' ὃ ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ μεσημβρίαν.

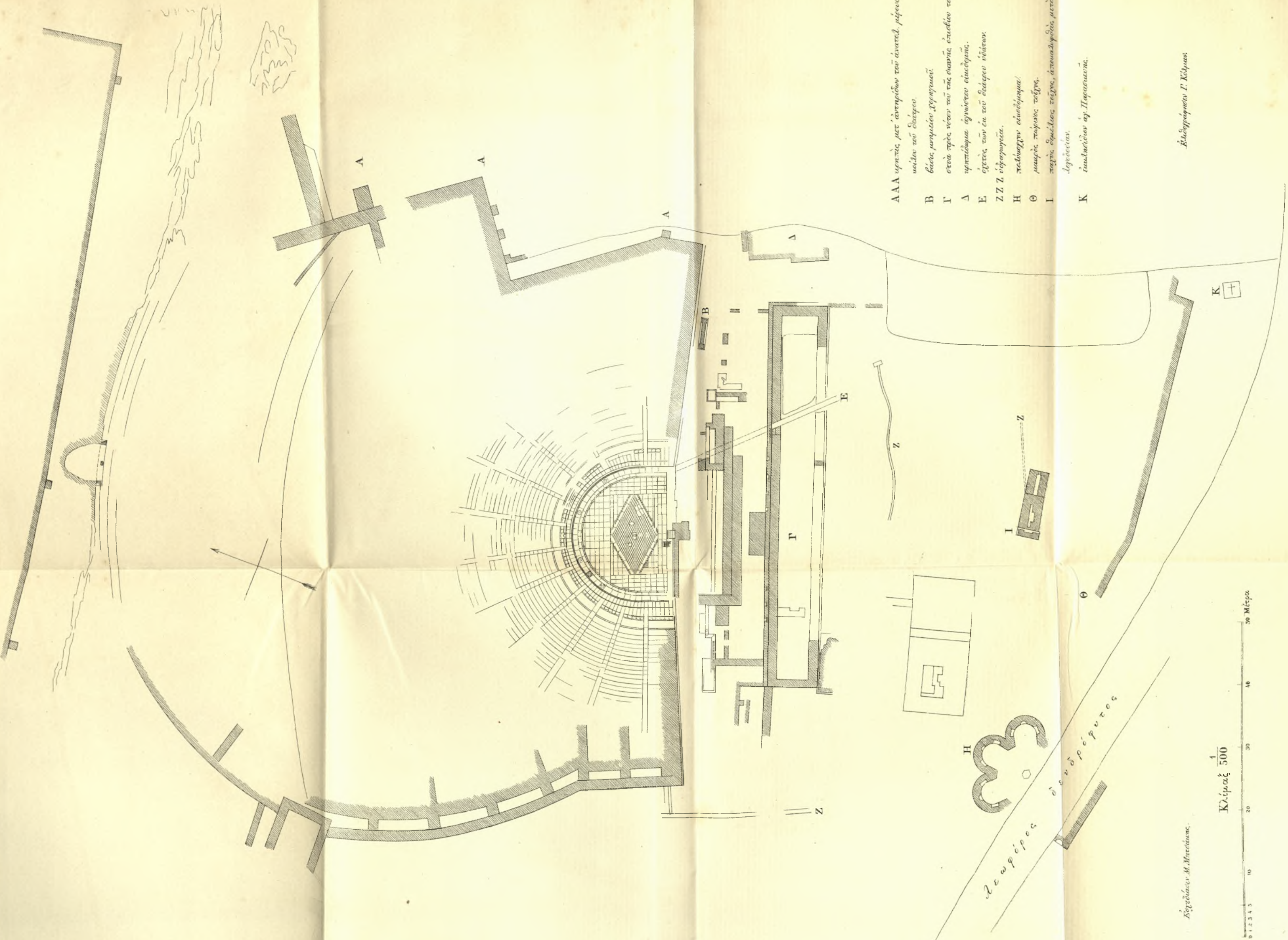
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας διὰ τὸ ἔτος 1878.

ΕΣΟΔΑ.				ΕΞΟΔΑ.			
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	Τῆς 31 Δεκεμβρ. 1877.	18938	03	ΓΡΑΦΕΙΟΝ	Προσωπικόν	2640	—
»	Τακτικαὶ ἐτήσιαι	6503	60	»	Γραφ. ὕλη, χάρτης, τυπωτικὰ ταχυδρομικὰ κλπ.	863	60
»	Ἐκτακτοὶ	1278	80	»	Βιβλιοθήκη, ἀγορασθ. βιβλία	89	75
»	Εἰδικὴ ὑπουργείου Ἐκκλησιαστικῶν κλπ	5000	—				3593 35
ΤΟΚΟΙ	Ἐντόκων καταθέσεων	652	90	ΜΟΥΣΕΙΑ	Προσωπικόν	240	—
»	Ὁμολογιῶν Ἐθν. δανείου 6 %	420	—	»	Ἐξόδα διάφορα	635	20
»	» » 8 καὶ 9 % Α' καὶ Β' ἑξαμηνίας	17031	—	»	Ἐπισκευαὶ καὶ συγκολλήσεις Μυκηναίων ἀρχαίων κλπ.	3034	35
»	Δεδουλευμένοι πωληθεισῶν ὁμολογιῶν	294	75	»	Μουσείον Ἀσκληπ. ἀρχαίων ἐν Ἀκροπόλει	758	50
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	Μέρισμα 22 μετοχῶν δύο ἑξαμηνιῶν ἤτοι 12 μετοχῶν Ἑταιρίας καὶ 10 ὀμ. τοῦ Ῥώμα	—	—	»	Ἀγοραὶ Ἀρχαίων διὰ τὰ Μουσεία τῆς Ἑταιρίας	2627	70
ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	Ἐξαργύρωσις 32 κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν	8960	—	»	Ἐπισκευαὶ τείχους ἀκροπόλεως	6120	75
»	» πωληθεισῶν 34 Χ 296	18644	—	»	» ἀρχαίου Βουλευτηρίου	140	25
»	» » 30 Χ 286	—	—	»	Ἀνασκαφαὶ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν	14684	—
»	ὑπερτίμησις κληρωθεισῶν καὶ παραρτημάτων	386	62	»	» εἰς Μυκῆνας	9645	88
ΜΟΥΣΕΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	Εἰσιτήρια εἰς Μυκηναίων Μουσείον	27990	62	ΕΠΑΡΧ. ΑΡΧΑΙΟΤ.	Προσωπικὸν ἐφόρου καὶ φυλάκων τῶν Μουσείων καὶ τῶν ἀρχαίων Θεσπιῶν Χαιρωνείας Τανάγρας Νεμέας, Μυκητῶν καὶ Πραίων	2834	40
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ	Ἀπόληψις προκαταβολῶν	1095	36	»	Περὶ συναγωγῆς καὶ μεταφορᾶ ἀρχαίων εἰς Μουσεία Βοιωτίας	2617	50
ΑΚΙΝΗΤΑ	Ἐκποιήσις ἀκινήτων	14784	40	»	Τῆς ἐν Κηφισῷ οἰκίας	—	—
ΔΑΧΕΙΟΝ.	Ἐξ ὀφειλομένων Α'. Περιόδου	5474	50	»	Εἰς ἀγορὰν γηπέδων ἐν Ἀθήναις καὶ Ἐλευσίνι	25256	90
»	Ὁμοίως Β'. »	1497	14	»	» οἰκίας Φρύγκου ἐν Δελφοῖς	9000	—
»	Ἐκ πωλήσεως κλήρων Γ'. »	1696	78	»	Ἀνάγεσις Φυλακείου ἐπὶ τῶν εἰς Κηφισίαν	1832	30
»	Ἐκ τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς	23317	03	»	Ἀγορὰ ἀρχαίων τῆς Μήλου	27500	—
ΔΙΑΦΟΡΑ	Ἐκ πωλήσεως φυλλαδίων Λογοδοσίας	—	—	»	Δαπάναι ἄλλαι ἀποληπτέαι	608	—
ΔΑΝΕΙΟΝ	Ἐκ τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς	20000	—	»	Τῶν εἰσπράκτορι ποσοστὰ εἰσπράξεως καὶ λοιπὰ	—	—
		150773	40	ΔΙΑΦΟΡΑ	Προσωπικόν	—	—
				ΔΑΧΕΙΟΝ	Ἐξ ὀφειλομένων εἰς Ἐθν. Τράπεζαν	2250	—
				ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ	Ἀποδοσις δανείου εἰς Ἐθν. Τράπεζαν	20000	—
					μεταφερόμενον εἰς τὸ 1879	9663	50
						150773	40

Π Ε Ρ Ι Ο Υ Σ Ι Α Τ Η Σ Ε Τ Α Ι Ρ Ι Α Σ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1877.				ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1878.			
ΑΚΙΝΗΤΑ.	Γήπεδα ἐν Ἀθήναις	(α)	14500	ΑΚΙΝΗΤΑ.	Γήπεδον ἐν Ἀθήναις καὶ οἰκία ἐν Κηφισῷ	(α)	13500
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	Ἀξία 12 μετοχῶν	(β)	36000	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	Ἀξία 12 μετοχῶν	(β)	39600
ΙΔΙΑ.	Κατάθεσις ἔντοκος		10061	»	Κατάθεσις ἔντοκος		10061
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡ.	556 ὁμολογίαι Ἐθν. δανείου 9 0/0		155680	ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡ.	526 ὁμολογ. δανείου 9 0/0		147280
»	155 » » 8 0/0		43400	»	89 » » 8 0/0 τῶν 4 ἑκατομ.		24920
»	20 » » 6 0/0		2000	»	20 » » 6 0/0		2000
		(γ)	201080			(γ)	174200
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ	Ἀποληφθῆσόμενα	(δ)	22683	ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛ.	Τὰ καταβληθέντα εἰς ἀγορὰς γηπέδων καὶ οἰκιῶν ἐν Ἀθήναις Ἐλευσίνι καὶ Δελφοῖς καὶ τῶν ἀρχαίων τῆς Μήλου ἀποληφθῆσ. παρὰ τῆς Κυβερν.	72043	60
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ	Τὴν 31 δεκεμβρ. 1877	(ε)	18938	»	Εἰς τὸν εἰσπράκτορα διὰ πρόχειρα ἐξόδα	100	—
			303262	»			72143 60
				ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ	Τὴν 31 δεκεμβρ. μεταφερόμενον εἰς 1879	(δ)	9663 50
						(ε)	319168 40
ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ	Ὁ ἀνωτέρω λ/μὸς τοῦ 1877		303262	»	Ἡ ἀπέναντι αὐξήσεως διαφορά ἐκ		15905 87
»	Ὁ ἀπέναντι τοῦ 1878		319168	»	ΠΗΓΑΖΕΙ (α) Ἀκίνητα λ/σμὸς τοῦ 1877	14500	—
»	Αὐξήσις δρ.		15905	»	» 1878	13500	—
				»	» 1878	1000	—
				»	Ἡτοι' ἀνάκτησις οἰκίας ἐν Κηφισῷ		δρ. 7000 —
				»	ἐκ τιμήματος οἰκίας καὶ γηπέδου		δρ. 5474:50
				»	ἐκ ζημίας οἰκίας, ἀνάκτησις		δρ. 7000 —
				»	πώλησις		» 4479:50
				»			2520:50
				»	ὁμοίως· ἀγορὰ γηπέδου		δρ. 3500
				»	πώλησις		» 3495
				»			5
				»			δρ. 2525:50
				»			8000 —
				»			1000 —
				»	(γ) Δημόσια χρεώγραφα λ/σμὸς 1877		δρ. 201080
				»	Ὁμ. 1878		» 174200
				»	(ε) Ὑπόλοιπον	26880	—
				»	» 1877		» 18938 03
				»	» 1878		» 9663:50
				»			9274 53
				»	(δ) Προκαταβολαὶ	37154	53
				»	Ὁμ. 1877		» 22683:20
				»	» 1878		» 72143:60
				»			49460:40
				»	(6) Ἐθνικὴ Τράπεζα λ/σμὸς 1877		δρ. 36000 —
				»	Ὁμ. 1878		» 39600 —
				»			3600 —
				»			53060 40
				»	Πλειότερα δρ.		15905 87

- Α Α Α υπαίτια, μετ' ἀντηρίδων τῶ ἀνακτ. μένει τῶ
μέλει τῶ δαίμονι.
- Β βάσια, μηχανὴν ἑρπυσίου.
- Γ' στυλὶ πρὸς νότον τῶ τῆς θανάτου ἐκείνου τέγρου.
- Δ ὑπαιόωμα ἀγνώστου εἰσόδου.
- Ε ὄρεται τὸν ἐν τῶ δαίμονι ἵππων.
- Ζ Ζ Ζ ὑπόγειον.
- Η πάλιν ὑπὸ εἰσόδου.
- Θ μίση, πόρτος, τέγρον.
- Ι παρὰ ἐκείνου τέγρον, ἀπεναντίας, μετὰ τῶ
ἀγνώστου.
- Κ ἐκείνου ἀπ' Παρθενίου.

Βασιλεὺς Μ. Μακεδόνος.

Κλίμαξ 500

0 1 2 3 4 5 10 20 30 40 50 Μέτρα

Εὐδοκίμης Γ. Κόλμας.